Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 15 גראשען | היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 31 | Łódź, Niedziela, 5 lutego 1933 r. | עלפטער יאהרגאנג | לאדז זונטאג, ט' שבט תרצ"ג | № 31

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

יודישע קאלא געגען בודזשעט

ענדעקעס פערלאנגען נייע וואהלען צום סיים

אנגעהויבען זיך די גענעראל-דעבאטע וועגען מלוכה-בודזשעט

וואַרשאַ, 4. (טעלעפאָניש).

פרייטאָג ביטאָג האָט זיך אָנגעהויבען די בודזשעט-דיסקוסיעס פון סיים.

דער רעפערענט מיעדזשינסקי, האָט גערעדט זעהר לאַנג און זעהר לאַנגווייליג. ער האָט איבער-געחזרט אַלץ וואָס ער האָט שוין געזאָגט אין דער בודזשעט-קאָמיסיע, מ'האָט דעריבער די רעדע כמעט נישט געהערט.

בכלל איז ער געווען אָפּטימיסטיש געשטימט. לויט זיין מיינונג, איז דער דעפיציט „בלויז" 400 מיליאָן זלאָטעס, און פערגליין צו אַנדערע דעפיצי-טען, איז עס אַ קליינער דעפיציט, פוילען ליידט פון קריזיס ווייניגער ווי אַנדערע מלוכות. הגם צום העכסטען פונקט פון קריזיס האָט מען נאָך נישט דעגרייכט, האָפט ער פונדעסטוועגען, אַז מ'וועט איהם בשלום דורכמאַכען. בעזונדער האָט ער גע-לייגט זיין האָפענונג ווי ער האָט זיך אויסגעדריקט, אויף דעם „קאָלעקטיווען מענשליכען אינסטינקט".

נאָך איהם האָט גערעדט דער פּראָפעסאָר זיי-באַרסקי (נ.ד.) ער האָט שאַרף קריטיקירט דעם בודזשעט און פיל מאָל האָט זיין רעדע אַרויסגערו-פען געלעכטערס אין זאַל.

ער האָט בעוויזען אַז דער דעפיציט איז פיל גרע-סער ווי עס מיינט דער אָפּטימיסטישער רעפערענט, ס'איז נישט ריכטיג אַז אין פוילען איז דער קריזיס שוואַכער ווי אין אַנדערע לענדער, פערקעהרט, דער קריזיס אין פוילען איז פיל שטאַרקער, ווי אין אַנדערע. פוילען גלייכט זיך שוין אויס אויף דעם געביט מיט אונגאַרן.

אין זיין ביסיגער רעדע דערמאָנט ער אַז מיט אַנדערטהאַלבען יאָהר צוריק האָט שוין געזאָגט דער פרעמיער פּריסטאָר, אַז פוילען האָט בעוויזען צו זיין דאָס גליקליכע אינזעל, וואָס האָט זיך איזאָלירט פון וועלט-קריזיס, ערשט איצט זאָגט גאָר דער רעפע-רענט אַז מיר זענען נאָך נישט געקומען צום העכ-סטען פונקט פון קריזיס... (געלעכטער אין זאַל).

— מיט אַ צייט צוריק — האָט ער ווייטער גע-זאָגט — האָט אַ בעקאַנטער ווירטשאַפט-טוער דער-קלערט אַז מען טאָר מעהר נישט נעהמען קיין גראָ-שען אַפילו אַלס שטייער פון פערמעגען, ווייל דאָס רואינירט, שוואַכט אָפּ דעם דראַנג זיך צו בערייכערען, דאָס איז אַן אומגליק פאַר'ן לאַנד. איצט האָ-בען מיר אַ נייע העכערונג פון פערמעגען-שטייער. דער דאָזיגער ווירטשאַפטס-טוער, דער געגנער פון פערמעגענס-שטייער, איז דער געוועזענער דירעק-טאָר פון דער ווילנער האַנדעלס-קאַמער, פּראָפ. זאַ-וואַדזקי, — דער היינטיגער פינאַנץ-מיניסטער.

דאָס האָט ווידער אַרויסגערופען אַ גרויסע הייטערקייט אין זאַל. די סענסאַציע פון זיין רע-דע איז געקומען צום סוף אַלס דערקלערונג פון ענדעקישען קלוב.

— די לאַגע אין לאַנד איז אַזאַ — האָט ער געזאָגט — אַז עס מוזען תיכף פאָרקומען נייע סיים-וואַהלען, ריכטיגע און ערליכע, די מאַס איז שוין איבערפולט. ווייטער אַזוי גיין טאָר עס נישט, פון דעם, אויב עס וועלען בעשטימט ווערען נייע, ערליכע און ריינע וואַהלען, מאַכען מיר אָפּהענגיג אונזער בעטייליגונג אין די וואַהלען פון אַ מלוכה-פּרעזידענט וואָס דאַרפען פאָרקומען אין מאַי.

וואַרשאַ, 4. (טעלעפאָניש).

אין דער ווייטערדיגער בודזשעט-דעבאַטע אויף דער היינטיגער זיצונג פון סיים האָט דער ערשטער גערעדט דער כ.-דעקישער דעפוטאַט טעמפקא, ער האָט געזאָגט אַז די מלוכה וועט נישט אַרויס פון קרי-זיס, ווייל די בעפעלקערונג האָט פערלוירען דעם צו-טרוי צו דער רעגירונג, וועלכע שטרעבט צו זעלבסט-הערשונג און פערשמעלערונג פון די רעכט פון די בי-רגער. ס'איז כאַראַקטעריסטיש, אַז די רעגירונג לאָזט פונאַנדער די ענדעקישע אָרגאַניזאַציעס גלייכצייטיג שאַפט זי און בעוואָפענט דעם יודישען לעגיאָן אויפ'ן נאָמען פון בערעק יאָסעלעוויטש.

די כ.ד. ענדיגט דער רעדנער, האָט נישט קיין צוטרוי צו דער רעגירונג, און די לאַגע קען געענ-דערט ווערען נאָר דורכ'ן ענדערען דעם סיסטעם פון רעגירען.

נאָך דער רעדע פון נ.פ.ר.'אָויעץ כאַנדזינסקי נעהמט אַ וואָרט דעפ. גרינבוים (יוד. קאָלאָ) ער פאָלעמיזירט אין אָנהויב מיט דעפ. טשאַפּינסקי, (פּ.פּ.ס.) וועלכער האָט געזאָגט אין דער קאָמיסיע, אַז דעפ. גרינבוים איז אַ פּערטעל סאַנאַציאָר.

— די יודען, זאָגט דעפ. גרינבוים, זענען גע-נומען אין צוויי פייערען, פון איין זייט ווערען די יודען אַטאַקירט דורך די ענדעקעס, פון דער צווייטער זייט טוט די איצטיגע רעגירונג דאָס זעלבע וואָס האָט פריהער געטון די ענדעקישע רעגירונג. ס'איז דעריבער נישט קיין וואונדער אַז ציוישען יו-דען איז נישט פערהאַן קיין איינער וואָס האָט צוטרוי צו דער רעגירונג, אַ חוץ פערשטעהט זיך, די וועל-כע האָבען אין זינען אייגענע נוצען. דער רעדנער זאָגט אַז די יודישע דעפוטאַטען וועלען שטימען גע-גען בודזשעט.

געגען בודזשעט זאָגט זיך אַרויס דעפ. יאַנ-קאָווסקי (דייטשער קלוב) און דער אוקראַאינער בי-לינסקי. ס'האָט נאָך גערעדט דעפ. לעווין (ב.ב.), דאַן האָט גערעדט דעפ. זאַרעמבאַ (פּ.פּ.ס.) אַנאַליזי-רענדיג די ווירטשאַפטליכע פּאָליטיק פון דער רעגי-רונג, בעווייזט דער רעדנער, אַז די דאָזיגע פּאָליטיק שטיצט זיך אויף קאַפּיטאַליסטישע און אינדוסטריע-לע ספערען און רעאַליזירט די עקאָנאָמישע פּאָסטו-לאַטען פון די דאָזיגע ספערען. די נויט צווישען די אַרבייט, די נידריגע לוינען און די אַרבייטסלאָ-זיגקייטן זענען די הויפּט-סיבות פון די פינאַנציעלע שוועריגקייטען.

אַלע רעדנער האָט געענטפערט דער גענעראַל רעפערענט דעפ. מיעדזשינסקי, בעזונדערס האָט ער זיך אָפּגעשטעלט אויף דעם פאָרשלאָג פון די ענ-דעקעס אַדורכצופיהרען נייע וואַהלען פון סיים, וועל-כער זאָל אויסוועהלען אַ נייעם מלוכה-פּרעזידענט. דער רעפערענט האָט געזאָגט, אַז די ענדעקעס האָ-בען וועניג יאָהס צו זאָגען יועגען אָפּהיטען דעם פּרעסטיזש פון מלוכה-פּרעזידענט, איצט איז שוין נישט פערהאַן קיין מורא, אַז מ'זאָל קענען דעם מלוכה-פּרעזידענט בעוואַרפען מיט בלאָטע.

דעם ענטפער פון דעפ. מיעדזשינסקי האָבען אויסגעהערט אַלע מיניסטאָרען און וויצע-מיניסטאָ-רען וועלכע האָבען שטאַרק אַפּלאָדירט דעם רעדנער.

נאָכמיטאָג איז דער סיים צוגעטרעטען צו בע-טראַכטען די בעזונדערע בודזשעט-אָפּטיילונגען און ס'איז צוגעגאַנגען ביז צום בודזשעט פון אויסערן-מיניסטעריום.

דער פּראָצעס פון די „בריסקער"

הויבט זיך אן היינטיגען מיטוואָך

וואַרשאַ, 4 (טעל.)

דאָס אַפּעלאַציע-געריכט האָט שוין אָנגעהוי-בען אַרויסצוגעבען איינטריטס - קאַרטען צום אַפּע-לאַציע-פּראָצעס פון די „בריסקער", וועלכער הויבט זיך אָן דעם 7 ד. ח. דאָס הייסט היינטיגען מיט-וואָך. איינגאַנצען וועלען אַרויסגעגעבען ווערען 15 איינטריטס-קאַרטען פאַר דער פּרעסע.

אַלע בעשולדיגטע וועלען אָנוועזענד זיין אויפ'ן פּראָצעס, הגם דאָס איז פאַר זיי נישט פער-פליכטענד.

בעלאַגערונגס-צושטאַנד אין רומעניען

אַ געפאַהר פאַר די רומענישע יודען

בוקאַרעשט, (י.ט.אַ. טעלעגראַפיש)

אויף אַ זיצונג פון דער פּאָליטישער קאָמי-סיע אין פּאַרלאַמענט, האָט זיך ענטוויקעלט אַ דיסקוסיע אַרום דעם געזעץ-פּראָיעקט וועגען איינ-פיהרען אויסנאַהמ- און בעלאַגערונג-צושטאַנד אין רומעניען.

דער יודישער דעפּוטאַט ד"ר לאַנדוי האָט זיך אַרויסגעזאָגט געגען דעם געזעץ-פּראָיעקט, מחמת דאָס וועט זיין אַ געפאַהר פאַר די רומע-נישע יודען.

דער פּראָיעקט איז אָנגענומען געוואָרען.

3 טויט-אורטיילען אין לובלין

מלוכה-פּרעזידענט איינעם געשאַנקען דאָס לעבען

לובלין, 4. (טעלעפאָניש).

דאָס שטאַנדגעריכט האָט אַרויסגעטראָגען 3 טויט-אורטיילען פאַר באַנדיטען וועלכע האָבען אין דעצעמבער אויסגעפיהרט אַן אָנפאַל אין אַ דאָרף.

דער מלוכה-פּרעזידענט האָט בלויז איין פער-משפּטען געענדערט דעם אורטייל אויף אייביגע תפיסה. די איבעריגע צוויי זענען היינט אויפגע-האָנגען געוואָרען.

נייער פערמעגען-שטייער

פּראָיעקט שוין אַריינגעטראַגען אין סיים

וואַרשאַ 4 (טעל.)

היינט אין אָוונד האָט די רעגירונג אַריינ-געטראָגען אין סיים אַ פּראָיעקט וועגען אַרבייטס-פאָנד, וועלכער איז אַן אויסברייטערונג פון אַר-בייטסלאָזען-פאָנד.

גלייכצייטיג איז אַריינגעטראָגען געוואָרען דער פּראָיעקט וועגען נייעם פערמעגענס-שטייער.

פּוילישער געזאַנדטער אין מאָסקווע

איז אויפגענומען געוואָרען אין קרעמל

מאָסקווא, 4 (ספּ. טעל.)

דער נייער פּוילישער געזאַנדטער אין מאָס-קווע לוקאַשעוויטש איז היינט אויפגענומען געוואָ-רען אין קרעמל. אויף דער רעדע פון מיג. לוקאַ-שעוויטש האָט געענטפערט קאַלינין.

אין ביידע רעדעס איז אונטערגעשטראָכען געוואָרען דער ווילען פון צוזאַמענאַרבייט צווישען ביידע פעלקער.

בוכפיהרונג- און רעוויזיאָנס-ביוראָ

פון ס. בראַווערמאַן

לאָדז, שרודמיעסקאַ 8, טעל. 228-52

הויבט אָן אין די נאָהענטסטע טעג אַ בוכהאַל-טעריע-קורס. דער אָפּצאָהל פאַר'ן קורס, וואָס וועט דויערען 6 וואָכען בעטרעפט 30 זל. מאַשינען צו שרייבען און רעכענען אויפ'ן אָרט. נאָכ'ן ענדיגען דעם קורס, בעקומען די פעהיגע ביוראָ-פּראַקטיק אין אונזער ::: בוכהאַלטעריע-ביוראָ. :::

איינשרייבונגען ווערען אָנגענומען אין ביוראָ אין די אַמט-שעה'ן ביז דעם 10 פעברואַר ד. י.

בוכפיהרונג- און רעוויזיאָנס-ביוראָ

ס. בראַווערמאַן

שרודמיעסקאַ 8, טעל. 228-52

533

טיילערער צאָהל איך פאַר בריליאַנטען, גאָלד, זילבער, פּערל, גאָל-דענע ציין, און לאָמבאַרדאָווע קוויטעס.

M. H. LISSAK, 5 Piotrkowska 5 50%

פאַר גאָלד, ביזשוטעריע און לאָמבאַרד-קוויטעס צאָהלט די העכסטע פּרייזען

אליזאָר פּיאַלקאַ, פּיעטריקאָווער 7

Dr. Wajnberg

ספּעצ. פון האַרץ- און לונגען-קראַנקהייטען

ציגעל-גאַס 11, טעל. 126-02

נעמט אָן פון 9—10 פריה, 3—4 און 8—9 אָוונד

אויגען-קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פּיעטריקאָווער 90, טעל. 221-72

נעהמט אָן שטענדיגע אויגען-קראַנקע (צוזאַמען אָפּע-ראַציע א.ז.וו.), ווי אויך עלעקטראָטעראַפּיע פון 9—1 און פון 4 ביז 7.30 אָוונד.

4091

סוחרים (אַפּצוגער) וואָס געבען אויף ראַטעס

היינט, 8 אַ זייגער אָוונט קומט פאָר אין צענטראַלען קליינהענדלער-פאַראיין, פּאָמאָרסקאַ 15

אַן אויסערגעוועהנליכע פערזאַמלונג

געווידמעט דער לעבענס-פראַגע: דער נייער ציוויל-קאָדעקס און זעהר וויכטיגע עקזיסטענץ-פראַגען. אַרויסטרעטען וועלען די אַדוואָקאַטען: ווייצמאַן און ענגלישער, ראַטמאַן באַרי און אַנדערע.

קומט אַלע מאַסענווייז, ס'געהט אין אייער עקזיסטענץ און פּרנסה.

די אָרגאַניזיר-קאָמיסיע.

135

דעם טיפסטען צער דריקען מיר אויס אונזער חשובן און גרויסען עסקן בשמירת ש"ק וויצע-פּרעזעס ר' מאיר ראַפּאַפּאָרט נ"י צוליב'ן טויט פון זיין פרוי נ"ע

צו דער לוי, וואָס קומט פאָר היינט, זונטאַג, פ' בשלח, 12 בייטאָג פון טרויער-הויז גרינער מאַרק 7 ווערען אַלע חברים פון אַלע שומרי שבת חברה'ס אויפגעפאָדערט זיך צו בעטייליגען אין דער לוי' און אָפּצוגעבען דעם לעצטען כבוד.

ועד שומרי ומזהירי שבת בלודז, נאַרוטאָוויטש 11.

546

בלוטיגע קאמפן אין דייטשלאנד

אלע פארטייען גרייטען זיך שוין צו די נייע וואהלען

פאגראם־העצער זאל בעשטימט ווערן אלס בערלינער פאליציי־פרעזידענט

בערלין, 4. (ספ. טעל.)
היטלערס פארטיי האט שוין אנגעהויבען די וואהל־קאמפאניע, אין בערלין איז פארגעקומען א צוזאמענפאהר פון די פיהרער פון די ראיאן־ארגאניזאציעס אין לאנד, כדי פעסטצושטעלען די וואהל־טאקטיק. דעם רעפעראט וועגען דער פראגע האט געהאלטען געבעלס. ער האט געזאגט, אז די פארטיי וועט ווארפען אין וואהל־קאמף אלץ, וואס זי פערמאגט.

היטלער האט אין זייןווארט געזאגט אז מען מוז איצט פיהרען א געוואלטיגע אטאקע און נישט געבען דעם געגנער קיין צייט זיך צו פערטיידיגען. היטלער וועט זיך שטעלען בראש פון דער וואהל־קאמפאניע און ער וועט פיגורירען אויפ'ן ערשטען ארט פון דער ליסטע אין אלע וואהל־קרייזען.

אויף דער צענטרום האט אנגעהויבען די וואהל אקציע, זונטאג קומט פאר א פארטיי־צוזאמענפאר, אויף וועלכען דער פארזיצער קאאס, וועט האלטען די פראגראם־רעדע די ס. ד. פארטיי האט היינט פערעפענטליכט איהר וואהל־מאניפעסט, אין וועלכען ס'ווערט געריפען בעזיגען דעם הארצבורגער פראנט פון היטלער־פאפען־הוגענבערג.

בערלין, 4. (ספ. טעל.)
דער סעקרעטאריאט פון היטלערס פארטיי אין זאקסען האט פערעפענטליכט אן אויפרוף אין וועלכען עס ווערט געפאדערט צו בעזייטיגען אלע רעגירונגען פון די פראווינצען: זאקסען, בייערן, באדען, ווירטעמבערג, און אנדערע, און זיי פערבייטען מיט קאמיסארען.

בערלין, 4. (ספ. טעל.)
אין א רייהע דייטשע שטעט זענען ווייטער פאר געקומען בלוטיגע געשעהענישען.
2
אין וויטען (רוהר־געביט) זענען 11 פערזאן פערוואונדעט געווארען, אין האמבורג — 4. אויך אין קעלן און אין ליבעק האט זיך געגאסען בלוט אין די גאסען. אין קארלסרוהע איז געפאלען איין טויטער און 15 פערוואונדעטע, אין דואיסבורג איז א פרוי דערשאסען געווארען אין איהר וואוינונג, ווען זי האט זיך דורכ'ן פענסטער צוגעקוקט צו א געשלעג אויף דער גאס.

בערלין, 4. (ספ. טעל.)
דער אינערן־מיניסטער האט טעלעגראפיש גע מאלדען אלע לאנד־רעגירונגען אז זיי זאלען תיכף אנהויבען די צוגרייטונגען צו די וואהלען, קרייז־ליסטעס קאן מען איינטראגען ביז'ן 16־טען ה.ח. מלוכה־ליסטעס — ביז דעם 19 ה.ח.

בערלין, 4. (ספ. טעל.)
דער היטלערישער ארגאן „דער אנגריף" האט היינט פערעפענטליכט פאלגענדיגען בעפעהל פון היטלער'ן צו די שטורם־אפטיילונגען: „חברים! אין משך פון 13 יאהר האט איהר ארויסגעוויזען אן אויסערגעוועהנליכע געהארכזאמקייט און דיסציפלין, די קאמוניסטישע מארד־ארגאניזאציעס העצען קעגען דער אויפלעבונג פון פאלק. זאל קיינער נישט פער־לירען די העררשאפט איבער די בערוועןן, האלט אין די רוה און דיסציפלין, לאזט אייך נישט פון שפיצלעס און פראוואקאטארען ארויספיהרען פון וועג פון הערען מיינע בעפעהלען. עס איז נאהענט די שעה, ווען דער טעראר וועט געבראכען ווערען".

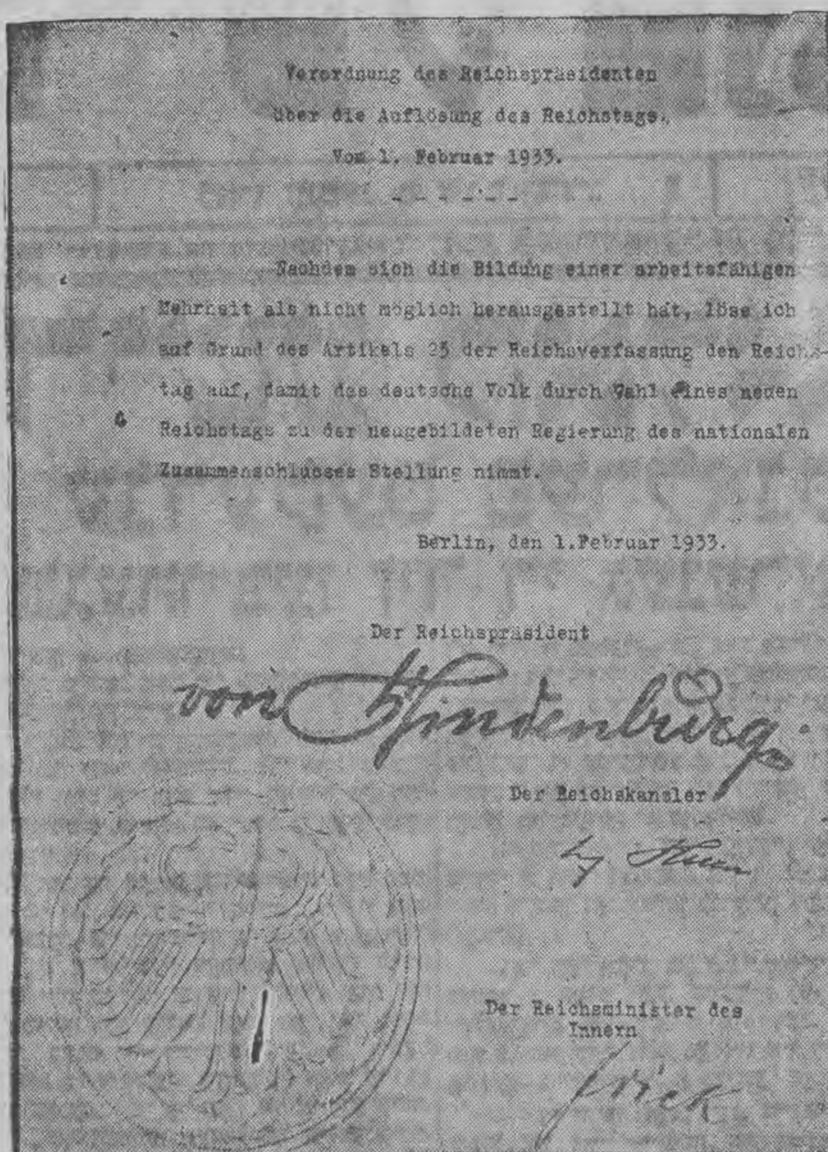
Verordnung des Reichspräsidenten
über die Auflösung des Reichstags.
Vom 1. Februar 1933.

Nachdem sich die Bildung einer arbeitsfähigen Mehrheit als nicht möglich herausgestellt hat, löse ich auf Grund des Artikels 25 der Reichsverfassung den Reichstag auf, damit das deutsche Volk durch Wahl eines neuen Reichstags zu der neugebildeten Regierung des nationalen Zusammenschlusses Stellung nimmt.

Berlin, den 1. Februar 1933.

Der Reichspräsident
von Hindenburg
Der Reichskanzler
Adolf Hitler
Der Reichsminister des Innern
Frick

דער דעקרעט פון פרעזידענט הינדענבורג וועגען פונאנדערלאזען דעם רייכסטאג

די עסטרייכישע היטלעריסטען

ווין, 4. (ספ. טעל.)
אין צוזאמענהאנג מיט'ן באמינירען היטלער'ן אלס קאנצלער פון דייטשלאנד האבען די עסטרייכישע היטלעריסטען אפגעהאלטען אויפ'ן קארל־פלאץ א מיטינג, ס'האבען גערעדט זייערע פיהרער, נאכן מיטינג איז פארגעקומען א מאניפעסטאציע מיט פאקלען, צו קיין אינצידענטען איז נישט געקומען.

ווין, 4. (ספ. טעל.)
די היטלעריסטישע סטודענטען האבען היינט איינגעארדענט אין אוניווערזיטעט א מאניפעסטאציע לכבוד היטלערן, אין דער מאניפעסטאציע האט זיך אויך בעטייליגט דער רעקטאר, אבער, און א גע־וויסע צאהל פראפעסארען, די היטלערישע סטודענטען זענען, נישט געקוקט אויפ'ן פערבאט, געקומען אין אוניווערזיטעט אין די פארטיי־אוניפארמען, עס זענען געהאלטען געווארען רעדעס וועגען דעם נאציאנאלען ווידערגעבורט פון דייטשלאנד, מען האט אויך גערעדט וועגע אנשלוס (פעראייניגען עסטרייך צו דייטשלאנד).

שווערע צוזאמענשטויסען

„פארווערטס" אפגעשטעלט

בערלין, 4. (ספ. טעל.)
דער הויפט־ארגאן פון דער סאציאל־דעמאקראטישער פארטיי „פארווערטס" איז אפגעשטעלט געווארען אויף דריי טעג. דער נומער אין וועלכען עס געפינט זיך דער וואהל־אויפרוף איז קאנפיסקירט געווארען, אין אינהאלט פונ'ם אויפרוף האט די צענזור געזעהען א העצע צו מלוכה־פערראט.

בערלין, 4. (ספ. טעל.)
פערגאנגענע נאכט זענען פארגעקומען אונאויפהערליכע צוזאמענשטויסען צווישען קאמוניסטען און היטלעריסטען, די צוזאמענשטויסען האבען אנגענומען שארפע פארמען, צוויי קאמוניסטען האט מען דערשאסען און עטליכע אנדערע האבען בעקומען שווערע וואונדען. די פאליציי האט אדורכגעפירט ארעסטען.

קעניגסבערג, 4. (ספ. טעל.)
די קאמוניסטען האבען היינט דא איינגעארדענט א דעמאנסטראציע, די דעמאנסטראנטען האבען גע־פרובט צו שטערען די בעוועגונג אין גאס. ס'איז געקומען צו א שיסעריי, עטליכע מענשען זענען פער־וואונדעט געווארען. א פאליציי־אפיציר, 2 פאליציאנטען און 3 היטלעריסטען זענען שווער פער־וואונדעט געווארען.

בערלין, 4. (ספ. טעל).
אדאלף היטלער און פאן פאפען וועלען ארויס־שטעלען זייערע קאנדידאטורען בעת די וואהלען צום רייכסטאג.

פאגראם־העצער אלס פאליציי־פרעזידענט

בערלין, 4. (ספ. טעל.)
ס'האבען זיך פערשפרייט קלאנגען אז אלס בערלינער פאליציי־פרעזידענט זאל בעשטימט ווערען גראף העלדארף.

דאס איז א בעקאנטער היטלער־אוויעץ — דער פיהרער פון די היטלעריסטישע שטורם־אפטיילונגען אין בערלין. העלדארף איז געווען דער אנפיהרער פון די אנטי־יודישע עקסצעסען, וועלכע זיינען פאר־געקומען ראש השנה אויף די בערלינער גאסען. ער איז דאן ארומגעפאהרען אין אן אויטא און קאמאנ־דעווועט מיט די פאגראמשטשיקעס.

די ידיעה אז העלדארף זאל ווערען פאליציי־פרעזידענט פון דער הויפט־שטאט האט ארויסגערו־פען א גרויסע אויפרעגונג צווישען די ארבייטער און צווישען דער יודישער בעפעלקערונג.

די היטלעראוועצעס ארבייטען שטארק אז העל־דארף זאל ווערען פאליציי־פרעזידענט, אויב דאס איז נאך ביז איצט נישט געשעהן, איז עס דערפאר, ווייל די דייטש־נאציאנאלע שטעלען זיך קעגען, די לעצטע ווילען ליבער איבערלאזען דעם ביז־איצ־טיגען פאליציי־פרעזידענט מעלכער, וועלכער איז זייערס אן אנהענגער.

ס'ווערט אויך פראיעקטירט צו בעשטימען אלס קאמיסאר פון דייטשען ראדיא, דעם בעוואוסטען היטלערישען דעמאגאג, געבעלס.

„אהז שום קאמפראמיסען"

אינטערוויאו פוז היטלער'ן פאר דער אויסלענדישער פרעסע

בערלין, 4. (ספ. טעל).
דער רייכסקאנצלער היטלער האט בעכטען גע געבען אן אינטערוויאו די קארעספאנדענטען פון דער ענגלישער און אמעריקאנער פרעסע. ער האט ער־קלערט: „איך רעכען, אז די וועלט וועט וויסען וואס עס טוט זיך אין דייטשלאנד. דא קאן נישט זיין קיין רייד וועגען קיין קאמפראמיסען. אדער עס וועט לען אין קורצען אויסגעהאנגען ווערען רויטע פעהנער פון קאמוניזם, אדער די דייטשען וועלען צוריק־קעהרען אויפ'ן וועג פון אייגענער אויפלעבונג". פערטיידיגענדיג זיך געגען די פארווארפען אז ער האלט העצערישע רעדעס ערקלערט היטלער: ווער עס קען אזוי ווי איך די מלחמה, דער ווייס וויפיל שרעקליכע פערשווענדונג פון כח און ענער־גיע זי ברענגט מיט זיך. דערפאר ווינשט זיך קיי־נער נישט אזוי פרידען און רוה ווי איך און ווי דאס דייטשע פאלק. מיר מוזען זיך דאך האלטען דערין, אז מיר זענען גלייכבערעכטיגט מיט אנדערע פעל־קער און מיר וועלען פערנעהמען אויף דער וועלט דאס געהעריגע ארט פאר דייטשלאנד.

די דייטשע רעגירונג וועט בעשיצען אלע בירגער פוז לאנד

היטלעריסטען ווילען בערוהיגען די אויסלענדישע יודען

לאנדאן, 4. (יט"א טעלעגראפיש).
„דזש. קראניקל." פערעפענטליכט אן ערקלע־רונג פון דייטשען פרעסע־רעפרעזענטאנט, אז די נייע דייטשע רעגירונג וועט בעשיצען אלע בירגער פון לאנד און נישט געהען אויפ'ן וועג פון געפעהרליכע עקספערימענטען.

ווי מ'רעכענט איז די ערקלערונג פערעפענטליכט געווארען מיט דער כוונה צו בערוהיגען די אויסלענ־דישע יודען.

אפגעווארפן היטלערישן פארשלאג

וועגעז פונאנדערלאזעז דעם פרייסישען סיים

בערלין, 4. (ספ. טעל.)
דער פרייסישער סיים האט היינט אפגעווארפען דעם פארשלאג פון די היטלעריסטען פונאנדערצולאזען דעם פרייסישען סיים. מ'רעכענט זיך דעריבער דערמיט, אז די רעגירונג וועט דורך א דעקרעט פונא־נדערלאזען דעם פרייסישען סיים.

Dr. S. Kantor
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און גע־שלעכטס־קראנקהייטען
וואוינט יעצט אויף
PIOTRKOWSKA 90, tel. 129-45.
נעהמט אן פון 8—2 נאכמיטאג און פון 4 9 אוונד,
זונטאג יום־טוב פון 8—2 נאכט.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15 טעל. 149-07.
ספעציאל־ארצט פאר הויט־ און געשלעכטס־קראנקהייטען, מענער־שוועכע בע־האנדלונג און סעקסועלע בעראטונג
נעהמט אן פון 8—11 פריה און פון 4—8 אווענד,
זונטאג פון 9—1 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע פרייזען

די ביליגסטע איינקויפס־קוועלע
פון קונסטבילדער, ראהמען
די שענסטע פערבענדסטע געשאנקען בעקומט מען ביי
Roma Spokojna
13 PIOTRKOWSKA 13
עמפפעהלט:
ליסטען־ראהמען — בילדער
סטיל־ — רעפראדוקציעס
אוואל־ — פאספארטוס
ראהמען צו פארהאנגען — פארטרעטען־אמעליר
ספעציאליטעט: איינראהמען בילדער.

Ciężar Kryzysu

odczuwają tylko firmy
nie rozumiejące potrzeby
ogłaszania się
Celową reklamę
przeprowadza jedynie
AKWIZYCJA OGŁOSZEN
FUCHS'a
Piotrkowska 50
Tel. 121-36

רעזולטאט פון די פערמעסטונגען אויף דער מכביה'דע

אינצידענט מיט דער זאקאפאנער שטאט-פערוואלטונג

באנקעט פון אויסערן-מיניסטעריום פאר אויסלענדישע קארעספאנדענטן

זאקאפאנע, 4 (יט"א טעלעפאניש)

היינט איז פערעפענטליכט געווארען דער רעזולטאט פון האקעי-מעטש עסטרייך – רומעניען. עסטרייך האט געזיגט מיט 0:3.

ס'איז אויך פערעפענטליכט געווארען דער רעזולטאט פון נעכטיגע נארטען-גייעג. דעם ערשטען ארט פערנעמט מיקענברון (פוילען), דעם צווייטען ארט פערנעמט שפירא (עסטרייך). צוליב דעם, וואס דאס יועטער האט זיך פערבעסערט, האט מען זיך אנגעהויבען די האקעי-מעטשען און נארטען-שטאפעטען.

דאס אויסערן-מיניסטעריום האט היינט איינגעארדענט א באנקעט פאר די אויסלענדישע קארעספאנדענטן.

היינט איז פארגעקומען א פרעסע-קאנפערענץ איינגעארדענט פון „מכבי", אויף וועלכער דער פארזיצער פון פוילישער מכבי-פערבאנד רומעצקי האט געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט געדאנקט דער פוילישער רעגירונג פאר די פריינדליכע באציהונגען, וואס זי האט ארויסגעוויזען צו דער מכביהדע.

אנ'אינצידענט האט היינט אויסגעבראכען מיט דער זאקאפאנער שטאט-פערוואלטונג, וועלכע האט דעם פלאץ, וואו ס'האבען געזאלט פארקומען די נארטען-גייעגען, דעם לעצטען מאמענט אוועקגעגעבען דעם פלאץ פאר פריוואטע פערד-גייעגען. די אנוועזענדע פערטרעטער פון אויסערן-מיניסטעריום האבען געשטעלט די האנדלונג, און פערזיכערט צו אינטערווענירען אין דעם ענין.

די דעלעגאטען פון „מכבי" זענען אויף זונטאג איינגעלאדען געווארען קיין קריניצע אויף א שליטען-גייעג.

דער שטאפעטען-לויף אויף נארטען פאר מענער 5 x 10 קילאמעטער האט געבראכט א זיג דער דייטשער מאנשאפט.

דער שטאפעטען-לויף אויף נארטען פאר פרויען 3 x 5 קילאמעטער האט געבראכט א זיג דער פוילישער מאנשאפט.

ביים בארג-לויף אויף נארטען איז געשעהען אנ'אומגליקס-פאל. דער עסטרייכער אייכנער איז ארונטערגעפאלען פון בארג און צובראכען א פוס, ער איז אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

נייע פראנצויזישע רעגירונג

פאדערט זיכערקייט פאר אלע מלוכות

פאריז, 4. (ספ. טעל.)

בעכטען האט דער פרעמיער אדורכגעפירט אין פארלאמענט די רעגירונגס-דעקלאראציע. דער פרעמיער האט צוו. אנד. געזאגט, אז פראנקרייך פערלאנגט זיכערקייט פאר אלע פעלקער. אהן דעם קען נישט זיין קיין רייד וועגען וועלכע ס'איז ענטוואפענונג.

אויפנאהמע פון געוו. מיניסטער זאלעסקי

דורך דער אינטערנאציאנאלער האנדעלס-קאמער אין גענף

פאריז, 4. (ספ. טעל.)

די אינטערנאציאנאלע האנדעלס-קאמער האט בעכטען געמאכט אנ'אויפנאהמע פאר מיניסטער זאלעסקי וועלכער איז פרעזעס פון דער האנדעלס-באנק.

דער סעקרעטאר פון דער אינטערנאציאנאלער האנדעלס-קאמער האט אנגעוויזען אויף דער אויטאריטאטיווע פיגור פון ה' זאלעסקי ביש : נאר אלס פאליטיקער נאר אויך אין דער וויר[illegible] אפטליכער וועלט.

געוועהר-לאגער אין ווינער ארבייטער-הויז

וויען, 4 (ספ. טעל.)

לויט אנ'אפיציעלען קאמוניקאט האט די פאליציי קאנפיסקירט בעת א רעוויזיע אין ארבייטער-הויז אין ווינער נוישטאדט, 7 מאשינען-געוועהר, 30.450 קוילען פאר פיקסאטע, 26 קאסטענס מיט אמוניציע טאשמיס צו די מאשינען-געוועהר צו 250 קוילען יעדער, 32 ביקסען, 74 באגנעטען און 39 ביקסען-לופס.

נאכמיטאג האט די פאליציי קאנפיסקירט אין גארטען פון ארבייטער-הויז, 10 עלעקטרישע רעפלעקטארס, 60 קאמפאסען פאר אעראפלאנען, 24 קאסטענס צו מאשינען-געוועהר, 12 קאסטענס טיילען צו מאשינען-געוועהר און א קאמפלעט איינריכטונג פון א פעלד-טעלעפאן.

קוזיסטען בעפאלען א יודישע סטודענטען-פערזאמלונג

כוליגאנעם האט די פאליציי בעפרייט

בוקארעשט, (י.ט.א. טעלעגראפיש)

אין יאסי איז א באנדע קוזיסטען בעפאלען א יודישע סטודענטען-פערזאמלונג. דריי יודישע סטודענטען זענען שווער פערוואונדעט געווארען. די קוזיסטען האט די פאליציי לעגיטימירט און פריי געלאזען.

ריזיגער דעפיציט אין אמעריקאנישען בודזשעט

וואשינגטאן, 4 (ספ. טעל.)

דער דעפיציט אין בודזשעט אין די ערשטע 7 חדשים פון היינטיגען בודזשעט-יאהר מאכט אויס – 1 מיליארד מיט 272 מיליאן דאלאר.

טויזענדער מענשען זענען געשטארבען

אין ענגלאנד פון גריפע

לאנדאן, 4 (ספ. טעל.)

אין משך פון דער היינטיגער וואך זענען אין די גרויסע שטעט פון ענגלאנד אין אויפלס געשטארבען פון גריפע 1934 מענשען. די פאריגע וואך זענען געשטארבען 1589 מענשען.

די דאקטוירים האבען געראטען דעם קעניג און קעניגען נישט ארייננצופאהרען קיין לאנדאן צוליב דער געפאהר קראנק צו ווערען אויף גריפע.

ענגלאנד בויט נייע קריגס-שיפען

ערקלערונג אין ענגלישען פארלאמענט

לאנדאן, 4 (ספ. טעל.)

דער פארלאמענטארישער סעקרעטאר פון דער אדמיראליציע, לארד סטאנליי, האט ערקלערט די דעלעגאטען פון די פארט-ארבייטער, אז דער קאבינעט האט צוגעאיילט דעם פראגראם פון בויען איינינע נייע שיפען. דריי קרייג-שיפען וועלכע האבען זיך געזאלט אנהויבען בויען אין מערץ, בעפינען זיך שוין אין די דאקען, און מען האט אויך שוין אנגעהויבען בויען 2 קאנאגיערקעס, און טארפעדא-שיפען.

אין פערלויף פון פעברואר וועלען זיין בעשטעלונגען אויף 23 אנדערע טיפען שיפען, אלזא אין אזא זאכלאגע איז אונבעגרינדעט די מורא וועגען א רעדוקציע פון די פארט-ארבייטער.

די ענטוואפנונגס-קאנפערענץ

האט ווידער אנגעהויבען ארבייטען

גענף, 4 (ספ. טעל.)

נאך א לענגערער הפסקה זענען בעניים געהאלטען די זיצונגען פון דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ. היינט איז פונקט געווארען א יאהר, זינט די קאנפערענץ האט אנגעהויבען איהר „ארבייט". דאס האט דערמאנט דער פארזיצער הענדערסאן. ער האט געזאגט, אז די ביזאיצטיגע ארבייטען פון דער קאנפערענץ האבען ארויסגערופען אנ'ענטוזיאזם.

נאך דער דאזיגער רעדע איז די קאנפערענץ צוגעטרעטען צו איהר „ארבייט" – אויסצוהערען דרשות וועגען דער וויכטיגקייט פון ענטוואפענען זיך.

ענגלאנד רייכענט אז זי זאל ווערי נעמען טיבעט

לאנדאן, 4. (ספ. טעל.)

דאס ענגלישע אויסערן-מיניסטעריום האט ארויסגעגעבען א קאמוניקאט אין וועלכען עס ווערט פעסטגעשטעלט אז ס'איז לחלוטין ליגען די דיעה וואס קומט פון גענף, אז ענגלאנד איז מסכים איבערצולאזען יאפאן פרייע הענט אין מאנדזשוריען און דערפאר וועט יאפאן איבערלאזען פאר ענגלאנד טיבעט. די ענגלישע רעגירונג און אויך די רעגירונג פון אינדיען האט קיינמאל נישט געהאט די אמביציע צו באלעבאטעווען אין טיבעט. בכלל איז דער ענגלישער שטאנדפונקט אין דעם כינעזיש-יאפאנישען קאנפליקט נישט אפהענגיג פון דער טיבעט-פראגע, דזשאן סיימאן האט בפירוש דערקלערט אין גענף, אז אין פאל, ווען ס'וועט נישט קומען צו קיין פערשטענדיגונג צווישען יאפאן און כינע, וועט די ענגלישע רעגירונג זיין נוטה אנצונעהמען דעם בעריכט פון דער ליטאן-קאמיסיע.

יודישער פראפעסאר קאהן איבערגעריסען די לעקציעס

דער בריף פון רעקטאר פון דער ברעסלויער אוניווערזיטעט

בערלין, 4 (יט"א טעלעגראפיש)

דער יודישער פראפעסאר קאהן האט איבערגעריסען די לעקציעס אויף דער ברעסלויער אוניווערזיטעט, צוליב א בריף פון רעקטאר אין וועלכען דער רעקטאר שרייבט, אז ער גאראנטירט נישט פאר דער רוה אויף דעם יודישען פראפעסאר'ס לעקציעס.

ארויס פון פויערים-קלוב

און אריין אין דער סאנאציע

ווארשא, 4. (טעלעפאניש).

די דעפוטאטען יאבושעווסקי און זשאנסא האבען מיטגעטיילט דעם סיים-מארשאלעק אז זיי טרעטען ארויס פון פויערים-קלוב זיי זענען אריינגעטרעטען אין דער סאנאציע.

נחום סאקאלאוו פאהרט אפ פון ארץ-ישראל

ירושלים, 4 (יט"א טעלעגראפיש)

ס'איז איינגעארדענט געווארען א גרויסער באנקעט לכבוד סאקאלאוו'ן, וועלכער פאהרט קומענדיגען דינסטאג אפ פון ארץ ישראל.

די אונטערהאנדלונגען מיט „סאוופאלטארג"

דעלעגאציעס ארויסגעפאהרען קיין מאסקווע

ווארשא, 4 (טעלעפאניש) אין צוזאמענהאנג מיט די אונטערהאנדלונגען וועגען באנייען דעם אפמאך מיט „סאוופאלטארג" אויף ווייטערע 3 יאהר, פאהרען ארויס קיין מאסקווא א דעלעגאציע פון „פאלראס" (קאספראוויטש און מייער און א דעלעגאציע פון די פעראינטערעסירטע: א פארשטעהער פון שייבלער און גראהמאן, פון די אויבערשלעזישע הוטעס, עלעקטראטעכנישע אינדוסטריע א. א. וו.

ארעסטירט אנ'אדוואקאט אין ווארשא

פאר צוזאייגענען זיך געלד

ווארשא, 4 (טעלעפאניש)

דא איז היינט ארעסטירט געווארען דער אדוואקאט פאשונסקי, וועלכער האט צוגענומען 3000 דאלאר פון א ירושה וואס ער האט אויפגעמאהנט אין אמעריקא פאר א פוילישער פאמיליע.

א חוץ דעם איז נאך דער אדוואקאט בעגאנגען אנדערע שווינדלערייען.

זיך אנגעהויבען די היי-יעהריגע איבערוואנדערונג קיין בירא-בידזשאן

מאסקווע. (יט"א). די היי-יאהריגע איבערוואנדערונג קיין בירא-בידזשאן האט זיך שוין אנגעהויבען. בירא-בידזשאן איז גרייט אויפצונעמען אין דעם ערשטען קווארטאל פון היינטיגעס יאהר פופציהן הונדערט איבערוואנדערער.

גלייכצייטיג טעלעגראפירט מען פון בירא-בידזשאן, אז נישט אכטענדיג אויף די פילמאליגע ווארענונגען, האט מען צווישען די בייע איבערוואנדערער, וואס זענען אנגעקומען אין חודש יאנואר צוגעשיקט א טייל נישט ארבייטספעהיגע, אלטע לייט, גרויסע פאמיליעס מיט א סך קליינע קינדער, ארבייטער אין וועלכע מען בויטיגט זיך נישט איצט, ווי שניידער, קירזשנער א.א.וו. אין דער אינסטרוקציע פון „קאמזעט" און פון דער הויפט-פערוואלטונג פון „אזעט" ווערט געזאגט, אז די יעדער איבערוואנדערער דארף זיך באזירען אויסשליסליך אויף פולשטענדיגער פרייוויליגקייט פון די איבערוואנדערער, קיין שום אדמיניסטראטיווער א דער געזעלשאפטליכער דרוק טאר פאר קיין פאל נישט הערלאזט ווערען.

ביים ווערבירען איבערוואנדערער פאר בירא-בידזשאן ווערט געזאגט אין דער אינסטרוקציע, דארף מען האבען אין זינען אז אויסער איבערוואנדערער פאר סאווכאזען און קאלכאזען (אנ'ערך 2400 פאמיליעס) וואהאהין עס דארפען הויפטזעכליך געשיקט ווערען דעקלאסירטע און נישט-קוואליפיצירטע הארעפאשניקעס, נויטיגט זיך בירא בידזשאן אין א גרויסער צאהל קוואליפיצירטע ארבייטער פון פערשידענע ספעציאליטעטען און האנדווערקער.

איבערוואנדערער פאר קרים און פאר די יודישע נאציאנאלע באצ[illegible]ען פון אוקראינע דארפען ווערבירט ווערען פון [illegible] יודישער ארימקייט, צווישען שווארצארבייטער [illegible]-קוואליפיצירטע און נישט-קאאפערירטע [illegible] קער א.א.וו. יעדער איבערוואנדערער פאמיליע מוז אונטערליגען א מעדיצינישער אונטערזוכונג. עס טארען פאר קיין פאל נישט צוגעלאזען ווערען צו איבערוואנדערונג קראנקע אויף אנשטעקענדיגע קראנקהייטען, פיזיש-שוואכע און גייסטיג-שוואכע, „סאציאל-פרעמדע עלעמענטען", ווי געוועזענע גרויסע הענדלער, פאבריקאנטען, אלערליי כלי קודש און דאס גלייכען. אלע איבערוואנדערער וועלען געשיקט ווערען אין פאסאזשיר-צוגען וואס געהען פון 12 ביז פופצען טעג קיין בירא-בידזשאן. איבערוואנדערער קיין בירא-בידזשאן בעקומען 90 פראצענט הנחה אויף זייערע באהן-בילעטען און דער איבערשיקונג פון באגאזש.

דער „קאמזעט" און „אזעט" פאדערען אויף אויסצומיידען מיט אלע מעגליכקייטען אין דער היי-יעהריגער איבערוואנדערונג די ביזאיצטיגע פעהלערען.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז.
5 פעברואר 1933

דעפיציטען
נישט פון וואוילטאג

ס'ווערט אביסעל אומהיימליך, ווען מ'בעקענט זיך גענויער מיט'ן בילד פון אונזער מלוכה־בודזשעט, ווי ער איז געשילדערט געוואָרען דורכ'ן רעפערענט אין סיים.

שוין דריי יאָהר, ווי מיר הערען אַלץ, אַז דער בודזשעט גייט מיט דעפיציט, און מיר זענען שוין אַזוי צוגעוואוינט דערצו, אַז ס'מאַכט אויף אונז נישט קיין רושם, מסתם ווערט דאָך דער דעפיציט דורך עפעס אַ מיטעל געדעקט, אויב מ'קען אַלע יאָהר־מאַכען נייע דעפיציטען! וואָס־זשע גייט עס אונז אָן?

פאַר דער מלחמה איז אין די גרויסע אימפעריעס געווען דער שטייגער, אַז אַ דעפיציט פון מלוכה־בודזשעט פלעגט געדעקט ווערען דורך אַ לאַנגטערמיניגער הלוואָה, באַכמעהר, די רעגירונגען, פלעגען אָפט האַלטען פאַר זייער האָנאָר — חוב אויפצושטעלען בודזשעטען מיט דעפיציטען, אַריינשטעלענדיג אין זיי גרויסע פאָזיציעס פאַר אינוועסטיציעס, וועלכע זענען געדעקט געוואָרען דורך לאַנגטערמיניגע הלוואות, דאָס האָט געהייסען אַ פאָליטיק פון ווירטשאַפטליכען אָהער קולטורעלען פּור באַנדערבוי אויפ'ן חשבון פון די קומענדיגע דורות. וועלכע וועלען דאָך געניסען און פערדינען פונ'ם דאָזיגען פונאַנדערבוי.

אַזוי, למשל, פלעגט מען בויען שאָסעען, באַהן ליניעס, גרויסע בריקען וכדומה, און גאָרנישט קימערען זיך, וואָס די הוצאות שטייגען איבער די הכנסות פונ'ם בודזשעט; אדרבה, ס'וואָלט דאָך געווען אַן עוולה, אַרויפלייגען אויף די בירגערס די משא פון צוגרייטען אַ בעסער'ען לעבען פאַר די קומענדיגע דורות.

די דאָזיגע דעפיציטען האָבען פאַקטיש בעדייט אַ רייכער צושטראָם פון פרעמדע קאַפּיטאַלען אין לאַנד. אָדער זיי האָבען בעוועגליך געמאַכט, דורך אינערליכע הלוואות, אייגענע פערפרוירענע קאַפּיטאַלען, און ס'איז בוכשטעבליך מקוים געוואָרען דאָס אַלטע יודישע ווערטעל, אַז די הוצאָה איז גאָר אַ הכנסה.

היינט איז אָבער אַנדערש, פונקט ווי דער יחיד, אַזוי אויך די מלוכה. לעבט פון האַנד אין מויל, אָהן ווייטע פערספעקטיווען, און אונזערע דעפיציטען ווערען געמאַכט נישט פון וואוילטאָג נאָר פון ווייטאָג, ווייל מיר האָבען פשוט נישט פון וואָס דעם טאָג איבערצולעבען. און אַ כלל האָבען מיר דאָך, אַז דער, וואָס ס'פעהלט איהם אויף דער הוצאה, קען נישט בעקומען קיין קרעדיטען, איז דעריבער אונזער דעפיציט נישט קיין שמחה, נאָר אַ קלאָג, אָבער אַז ס'גייט איבער אַ יאָהר נאָך אַ יאָהר און דיזעלבע דעפיציטען חזרן זיך איבער, מסתם איז דאָך קיין ברירה נישט.

איצט האָט מען אונז אויסגעזאָגט דעם אמת, די דעפיציטען פלעגען געדעקט ווערען פונ'ם מלוכה־קניפעל.

פוילען האָט אין די גוטע יאָהרען אויך געמאַכט אינוועסטיציעס, אָבער פון אַן אַנדער כאַראַקטער, אינוועסטיציעס אין מזומן. זי פלעגט אָפּשפּאָרען געלד און אַריינרוקען אין זאַק. כדי צו קענען האַלטען פעסט און סטאַביל איהר וואַלוטע, דעם זלאָט. און מיט'ן דאָזיגען כוח איז בעוויזען געוואָרען דער גרויסער נס צו דערהאַלטען דעם פוילישען זלאָט ביי אין פעסטען קורס אַפילו דעמאָלט, ווען ס'איז אויפגעטרייסעלט געוואָרען אַזאַ לוויתן, ווי דער ענגלישער פונט. דער דאָזיגער נס האָט נאָך אַ סיבה — ווייל ניער סכום זלאָטעס וואָס קורסירען אין לאַנד, איז בכלל אַ קליינער, און מ'דאַרף נישט קיין סך געלד, כדי צו דעקען איהם אין דרייסיג אָדער פערציג פראָצענט, אָבער פאַר אונזערע קבצנישע פערהעלטענישען איז עס געווען אַ גרויסער אוצר.

איז אָט פונ'ם דאָזיגען קוואַל האָט מען עס געשעפט די לעצטע עטליכע יאָהר צום דעקען די דעפיציטען, מ'האָט פשוט, ווי ס'רופט זיך, אָן אין פריוואַטען לעבען, געלעבט פון גרייטען, געגעסען דעם דאָלאַר, און אויסגעגעבען אויף טאָג־הוצאות.

איצט איז מען אונז מגלה אַ סוד, ס'טאָגט שוין דאָרט אין שופלאָד, ס'וועט שוין אַפילו נישט קלעקען צו דעקען דעם הייריאָהריגען דעפיציט, און אויב ס'וועלען טאַקע פעהלען די פיר הונדערט מיליאָן זלאָטעס וועט פשוט נישט זיין צו בעצאָהלען די בעאַמטע און פיהרען די מלוכה.

אָבער אַזוינס קען דאָך נישט געמאָלט זיין. עס וואָלט דאָך געקענט טרעפען אַז אין איין שיינעם פרימאָרגען, זאָל אויך, חלילה, דער פאָסטשטרעגער נישט ברענגען קיין בריף, ווייל ער האָט פערשטרייקט, מחמת מ'האָט איהם נישט אויסגעצאָהלט זיין שכירות! די מלוכה טאָר עס דאָך נישט דערלאָזען!

אָבער וואו בעקומט מען געלד, אַז ס'איז פאַרט נישטאָ? מוז מען ווייטער אַ קוועטש טון דעם בירגער. נאָך פערהאַן, דערציילט מען אונז, אַ היפש ביסעל בירגערס, וואָס פערמאָגען געלד, טאָר זאָלען זיי געבען פאַר דער מלוכה!

אָט דערפון ווערט אומהיימליך.

מיר ווייסען, אַז אויך אַמעריקע, און אויף פראַנקרייך, מאַטערען זיך איבער'ן בודזשעט־דעפיציט פון דער מלוכה. אין פראַנקרייך, איז אַפילו צוליב דעם די רעגירונג אַוועק אין דעמיסיע און קיינער איז נאָך נישט קלוג צו פערשטיין, ווי אַזוי די נייע רעגירונג וועט אַרויס פון דער־זעלביגער קלעם. אַמעריקע וויהער פלאַנט אַ רעדוקציע פונ'ם דאָלאַר פריז, בתנאי, אָבער, אַז ס'זאָל נישט דערלאָזען ווערען צו אַן אינפלאַציע.

מיר קענען זיך אָבער נישט גלייכען צו יענע לענדער. זייער דחקות איז בלויז אַ רעלאַטיווע, אַ דרך־משל־דיגע. און אויב אַ מיניסטער זאָל דאָרט זאָגען אַז אין לאַנד איז נאָך פערהאַן אַ סך געלד, וועט עס קיין גוזמא נישט זיין. ביי אונז אָבער איז די אָרימקייט פון דער מלוכה אַן אַבסאָלוטע, אַ בולטע, און די רייכקייט פון די בירגערס אַ מיטאָס, אַ כימעריע, ביי אונז איז רעכט, אַז אַ גאַנצע שטאָט מיט איהרע בענק, זאָלען נישט פערמאָגען קיין מיליאָן גילדען! ביי אונז אויב מ'אַפעלירט צום בירגער, ווייסען מיר ווער מ'מיינט.

מעג זיך דער מיניסטער אין סיים רעדען וועגען גרויסע גבירים, אָבער ווי באַלד ס'וועט אַרויסגעלאָזט ווערען די אָבליגאַציע, וועט זי קלאַפּען אין די פוסטע קעשענעס פונ'ם שטאָטישען בירגער, וועלכער האָט נאָך כלומרשט אַ מענשליכען אויסזעהן, כאָטש ער האָט שוין לאַנג פערגעסען ווענען אַן אייגענעם גראָשען.

א קיימא לן האָבען מיר דאָך, אַז פון אַ ליידיגען ביידעם קען מען נישט שעפען. וואָס־זשע וועט דעמאָלט קומען? מ'וועט זיך מוזען בעהמען צו דער געלד־מאַשינקע. אַ רמז דערויף איז דאָך שוין געגעבען געוואָרען — אַז פוילען וועט זיין די לעצטע, צו וואַרפען איהר וואַלוטע, און זי איז דאָך שוין באַלד די לעצטע.

אָבער וואו וועלען מיר האָבען דעם טאַרמאַז, אָפּצוהאַלטען פון אַ נ'אינפלאַציע, וועלכע קען ברענגען אַ פולע אַנאַרכיע אין אונזער ווירטשאַפט? און אויב ביי אַזאַ סיטואַציע, מעלדעט מען אונז אַז פערקלענערען די הוצאות איז אוממעגליך, צוליב דער פאָליטישער לאַגע — איז טאַקע זעהר און זעהר אומהיימליך...

א. ס.

שווערער קראַכאַפּאַט פון דער ענדעציע
וואָס זאָל מען טון, אַז יודען פון דייטשלאַנד זאָלען נישט קומען קיין פוילען?
מ'דאַרף פאַר די היימישע יודען שאַפען אַזעלכע בעדינגונגען, אַנדערע זאָלען זיך נישט גלוסטען צו קומען

מיר האָבען שוין אָנגעוויזען אויף דער פרייד, וואָס הערשט אין ענדעקישען לאַגער, ווייל אין דייטשלאַנד איז ענדליך געקומען צו דער מאַכט דער פאַטראָן, דער גייסטיגער און פיזישער פירער פון מאָדערנעם אויסראָטונגס־אַנטיסעמיטיזם אַדאָלף היטלער. מיר האָבען אין פרייטאָגדיגען נומער פערצייכנט דעם לויב־געזאַנג, מיט וועלכען עס איז אַרויס אַנטקעגען דעם „שעהנעם אַדאָלף" פון דייטשלאַנד, דער „בלינדער אַראָלף" (נאָוואַטשינסקי) פון פוילען: ענדליך וועט דעם פאָסטען פון קאַנצלער פערנעהמען דער ריכטיגער מאַן אויפ'ן ריכטיגען אָרט, ענדליך וועט מען זיך בעהמען ערנסט פערווירקליכען דאָס יודען־פּראָגראַם פון האַקענקרייץ.

אָבער די שמחה איז נישט קיין פולע. פינסטערע מחשבות לאָזען נישט פולקאָם זיך דערלעקטירען מיט דעם נצחון פון דייטשען פערבינדעטען, און וואָס וועט זיין, — עס זאָל נישט אויסגערעדט ווערען אין אַ בייזער שעה, — אַז די יודען וועלכע מען וועט טרייבען פון דייטשלאַנד, וועלען זיך אַ לאָז טון קיין פוילען? און דאָס איז נישט אויסגעשלאָסען, ווייל די ערשטע אויף וועלכע עס וועט אויסגעגאָסען ווערען דער צאָר פון די ראַסיסטען, וועלען דאָך זיין די אָסט־יודען, די יודען פון פוילען.

„נאָך מאַי 1926, שטעלט די „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" מיט באַדלען די סאַנאַציע, האָבען מיר שוין געהאַט אַ מאַסען־עמיגראַציע פון מזרח־יודען, איצט דראָהט אונז אַ נייע כוואַליע, דאָס מאָל פון מערב־יודען.

קינער, לערנט דאָס בלאַט ווייטער היסטאָרישע מאָראַל, אַפילו פון די עקסטרעם סאַנאַטאָרישע און פון די יודישע קרייזען, האָט ביז איצט זיך נישט דערוועגט צו בעהויפטען עפענטליך, אַז אין פוילען זענען פערהאַן צוועניג יודען, אַז מען דאַרף אונטערשטיצען זייער אימיגראַציע און ע־מוטיגען נייע יודישע מאַסען זיי זאָלען זיך בעזעצען אין פוילען. אַפילו פילאָסעמיטען וועלכע זענען צומייסטענס אי־בערגעגעבען דער יודישער זאַך האָבען איינשטימיג אַנערקענט, אַז יודען איז דאָ אין פוילען צו פיל. און אַז יעדער ווייטערדיגער צופלוס פון פאַרשטעהער פון אָט דער ראַסע קיין פוילען איז פון יערען שטאַנדפּונקט נישט געוואונשען, זיכער דאַרף מען אַנגעהמען מיטלען, כדי נישט צו דערלאָזען די דאָזיגע געפאַהר.

טעאָרעטיש, שרייבט ווייטער דאָס ענדעקישע בלאַט, זענען פערהאַן צוויי וועגען, איין יוגנ לעגט פאַר הרב טהאָן, רעקאָמענדירענדיג צו שאַפען אַזאַ „אינטערנאַציאָנאַלען כוח", פאַר וועלכען דער היטלעריזם זאָל זיך מוזען בויגען, עס וואָלט געווען אויפ'ן אָרט ,האָט געזאָגט ד״ר. טהאָן אַז די פוילישע רעגירונג זאָל שוין אָנהויבען פיהרען אונטערהאַנדלונגען מיט די מלוכות וועגען דער דאָזיגער פראַגע". אָבער, דאַכט זיך, אַז דאָס וואָלט געווען פאַר פוילען אַ צו גרויסע אויפגאַבע אַריינצומישען זיך אין די אינערליכע אַנגעלעגענהייטען פון דייטשלאַנד, אָרגאַניזירען אַנ'אינטערנאַציאָנאַלע קראַפט, כדי דורכצופיהרען אַנ'ענדערונג אין רעגירונגס־סיסטעם פון דייטשלאַנד א.א.וו. אַזעלכע איינפאַלען זענען דווקא נישט אויפ'ן אָרט...

עס איז אָבער פערהאַן אַנ'אַנדער אופן, אַ לייכטערער און אַ בעסערער. מען דאַרף אין פוילען פיהרען אַזאַ פאָליטיק און שאַפען אין פוילען אין דער פוילישער געזעלשאַפט אַזאַ בעציהונג צו די יודען, כדי אָפּצושלאָגען דעם חשק ביי די יודען פון ייטש לאַנד, זיי זאָלען מאַסענווייז קומען און זיך בעזעצען אין אונזער לאַנד. דעריפאַר האָט אַלצדינג, וואָס ווערט איצט אין פוילען געטון און אין דער יודען־פראַגע ממש אַנ'אויסנאַהמסווייזע און דאָפּעלט וויכטיגע בעדייטונג. דאָס איז אָדער אַנ'ע־מוטיגונג פאַר די יודען צו קומען און מאַסענווייז זיך בעזעצען אין אונזער מלוכה, אָדער פערקעהרט, אַנ'אָנווייז אויף די שווע־ריגקייטען, וואָס ערוואַרטען זיי דאָ און אַ פריינדליכע וואָרענונג".

אַלזאָ, שאַפען אַזעלכע בעדינגונגען פאַר די יודען אין פוילען, אַז עס זאָל אָפּפאַלען ביי די אַנדערע דער חשק אַהער צו קומען. די ענדעקעס אַרבייטען אויף דעם געביט מיט דער גאַנצער איי־פערדיגקייט. אין אַנ'אַרטיקעל וועגען די הויכשולען האָט זיך דער אָרגאַן פון דער ענדעציע אויסגעדריקט באָך קלאָרער און אָפענער: מען דאַרף שלאָגען אַזוי לאַנג און אַזוי שטאַרק אַז די יודישע יוגענד זאָל מורא צו האָבען צו שטודירען אויף די אוניווערזיטעטען אין פוילען. אָט דאָס פראָגראַם בנוגע די הויכשולען ווערט דורכגעפיהרט סיסטעמאַטיש. עס האַנדעלט זיך אַלזאָ באַר וועגען פערברייטערן די ראַהמען און דעם פערנעם. און אויך דאָס ווערט געטון, אַ שטייגער, ווי דאָס האָט פאַסירט ערשט נישט לאַנג אין לעמבערג, וואו די קאַמפּס־זאַנע איז אַרויס ווייט אויסער די ראַהמען פון דער אוניווערזיטעט־טעריטאָריע.

ווילהעלם II האָט טענות צום דייטשען פאָלק
ער וועט קומען קיין דייטשלאַנד נאָר אויב דאָס פאָלק וועט חרטה האָבען פאַר די זינד געגען קייזער
צו היטלער'ן האָט ווילהעלם גרויס סימפּאַטיע

דער ספּעציעלער שליח פון דער פּאַריזער צייטונג „לע פּטי זשורנאַל" האָט געהאַט אַ געשפּרעך מיט אַ הויכגעשטעלטער מיליטערישער פּערזאָן פון דער נאָהענסטער אומגעבונג פון עקס־קייזער ווילהעלם אין דאָאָרן.

די פּערזאָן האָט פּערזיכערט, אַז ווילהעלם אַליין וועט נישט אומקעהרען זיך קיין דייטשלאַנד סיידען ער וועט בפירוש איינגעלאַדען ווערען דורכ'ן פאָלק צו קומען. צווישען דער דייטשער געזעלשאַפט און דעם געוו. קייזער זענען פערהאַן זעהר טיפע מיספערשטענדנישען.

ווילהעלם, האָט ערקלערט די דערמאָנטע פּערזאָן. האָט אין פערלויף פון 30 יאָהר געצאַ־בייט אָהן אויפהער איבערן בוי פון דייטשלאַנדס גרויסקייט. די אַרבייטער האָבען אין די צייטען פון קייזער בעקומען בעסער בעצאָהלט איידער נאָכ'ן קריג אונטערן רעזשים פון די מאַרקסיסטען. אָבער אַלס בעלוינונג האָט דאָס פאָלק געפאָדערט ווילהעלם זאָל רעזיגנירען פון טראָן. מען דאַרף, אַז דאָס דייטשע פאָלק זאָל פערשטעהן זיין חטא לגבי דעם קייזער און זאָל עפּענטליך זיך ווענען דעם מודה זיין.

דער זשורנאַליסט האָט דאַן בעמערקט, אַז ווילהעלם וואָלט דאָך געקאָנט קומען קיין דייטשלאַנד פּריוואַט, דערויף האָט דער דייטשער אָפיציר געענטפערט, אַז וועגען דעם קאָן קיין רייד נישט זיין. אָדער ווילהעלם וועט קומען אַלס אָנערקענטער שעף פון דער קייזערליכער פאַמיליע, אָדער ער וועט קיינמאָל נישט צוריקקומען. דער קלימאַט אין דאָאָרן איז פאַר ווילהעלמען שעדליך. וועגען דעם האָט געוואוסט פּרעזידענט הינדענבורג, וועלכער האָט מיט דריי יאָהר צוריק פאָרגעלעגט דעם קייזער ער זאָל צוריקקומען קיין דייטשלאַנד און זיך בעזעצען אין אַ שלאָס נעבען האַמבורג.

אויף דער בעמערקונג פון זשורנאַליסט, אַז די רעגירונג, וואָס אין איהר שפּיץ שטעהען היטלער און הוגענבערג, איז אפשר אַנ'אַריינפיהר צו דער רעסטאַווראַציע פון דער מאָנאַרכיע האָט דער אָפיציר געענטפערט, אַז ער קאָן וועגען דעם נישט געבען קיין גענויערע אינפאָרמאַציעס. ער בעשטעטיגט נאָר, אַז דער קייזער בעציהט זיך מיט גרויס סימפּאַטיע צו דער דאָזיגער בעוועגונג. ווילהעלם דער צווייטער איז געווען דער ערשטער מאָנאַרך אין איירָאָפּע מיט אַ געזעלשאַפטליכען אינטערעס. ער האָט נישט פערבונדען דעם גורל פון דער מאָנאַרכיע מיט דעם קאַפּיטאַל. פון יאָהר 1900 האָט דער קייזער דורכגעפיהרט וויכטיגע רעפאָרמען. ווי אַזוי זשע וואָלט ער געקאָנט נישט סימפּאַטיזירען מיט אַ בעוועגונג, וועלכע פּער־שפּרייט זיינע אידעען. אָבער דער קייזער געהערט נישט צו קיין שום פּאַרטיי. דער מאָנאַרך פון גאָטס גענאָד בלייבט העכער פאַר יעדער פּאַרטיי.

— אָבער דאָך זענען פאַרהאַן געהיימע געשפּרעכען, רייזעס פון די פּרינצען און פון אַנדערע פּערזענליכקייטען? האָט געפרעגט דער זשורנאַליסט.

— צום קייזער קומען, האָט געענטפערט דער אָפיציר, נישט בלויז זיינע פריינד, וועלכע זענען איהם געבליבען געטריי, נישט קוקענדיג אויף אַלעם, נאָר אויך בעגנער פון מאָנאַרכיע. מיט אַ וואָך צוריק איז געווען אין דאָאָרן אַנ'אָנגעזעהענע פּערזענליכקייט פון די קאַטוילישע קרייזען און האָט דעם קייזער פּערזיכערט, אַז אויך דער קאַטוילישער צענטער איז נישט רעפּובליקאַניש.

דאָ האָט זיך דער אָפיציר געכאַפּט, אַז ער האָט געזאָגט צופיל, ער האָט איבערגעריסען דאָס געשפּרעך, ערקלערענדיג פאַר'ן פראַנצויזישע זשור־נאַליסטען, אַז ער האָט נישט קיין רעכט מעהר צו רעדען. ער האָט נאָר צוגעגעבען צו לעצט, אַז ווילהעלם בעמיהט זיך נישט צוצואיילען די געשעהענישען, פערקעהרט, ער בעמיהט זיך. אַז די עוואָלוציע אין דייטשלאַנד זאָל געשעהען האַרמאָניש און אַז די צוריקשטעלונג פון דער מאָנאַרכיע זאָל נישט טראָגען קיין פּראָוואָקאַציאָנעלען כאַראַקטער, נאָר זאָל זיין אַ לאָגישער עסעק פון דער פאָלקס־סאַנקציע.

אַ מיליאָן מיט 300 טויזענד סאָלדאַטען
זענען בעגראָבען אין די ברידער־קברים אויף דער פוילישער ערד
שוואַרצע סטאַטיסטיק פון וועלט־קריג אויף דער זיצונג פון דער סיים־קאָמיסיע

אויף דער זיצונג פון דער אַדמיניסטראַציע־קאָמיסיע ביים סיים האָט דעפּוטאַט פּרוי וואַלסקאַ רעפערירט דעם רעגירונגס־פּראָיעקט איינצושטעלען אַ ספּעציעלען אויפזיכט איבער די קריג־קברים, וועלכע געפינען זיך אויף דער פוילישער טעריטאָריע. ביי דער געלעגענהייט האָט די סיים־קאָמיסיע בעקומען אַ שטיקעלע רעכנונג פון דעם ביסעל בלוט און פּיין, וועלכעס די קריגס־קברים דעקען צו.

ווי ס'ווייזט זיך אַרויס. זענען היינט פערהאַן אין פוילען 10255 קריגס־בית־עלמינס מיט 567610 קברים, אין וועלכע ס'האָבען געפונען זייער „אייביגע רוה" איין מיליאָן 300 טויזענד, בעקאַנטע און אומבעקאַנטע זעלנער: רוסען, פּאָליאַקען, דייטשען, יודען, אונגאַרן, טשעכען, סלאָוואַקען, אוקראַינער, ווייסרוסען ליטווינער א.א.וו.א.א.וו. פוילען געפינט זיך אויפ'ן צווייטען אָרט אין דער וועלט־סטאַטיסטיק פון קריגס־קברים.

דאָס ערשטע אָרט פערנעהמט פראַנקרייך אָבער זי „פערמאָגט" נישט פיל מעהר קריגס־קברים, ווי פוילען: סך־הכל — מיט 50 טויזענד געפאַלענע מעהר, די דייטשען, פראַנצויזען, ענגלענדער און אַמעריקאַנער, וועלכע זענען געפאַלען אויף דער פראַנצויזישער טעריטאָריע, האָבען געהאַט מעהר „מזל", ווי די, וואָס זענען געפאַלען אויף פוילישע טעריטאָריעס: מען האָט זיי... בעגראָבען מיט מעהר כבוד — זיי זענען בעגראָבען אין העכער אַ מיליאָן קברים. ס'רוב האָט מען, הייסט עס, דאָרט קובר געווען די מתים אין בעזונדערע קברים. בלויז 300 טויזענד האָט מען בעגראָבען אין ברידער־קברים בעת ביי אונז האָט מען אַזש 870 טויזענד פאָטערלאַנד־פערטיידיגער אַריינגעפּאַקט ווי הערינג אין 79712 „ברידער־קברים".

נאָך פראַנקרייך און פוילען גייט רומעניען (לויט דער צאָהל מענשען, וואָס זענען געפאַלען אויף איהר טעריטאָריע), דייטשלאַנד און איטאַליען. אין רומעניען זענען בעגראָבען 800 טויזענד געפאַלענע זעלנער, אין דייטשלאַנד 321 טויזענד, אין איטאַליען — 275 טויזענד.

ס'איז כאַראַקטעריסטיש, אַז אַממייסטען געלד אויף אָפּהיטען און אויספּוצען די קריגס־קברים גיט אויס גראָד דאָס פאַשיסטישע איטאַליען: 3 מיליאָן 350 טויזענד גילדען (ביי דער קלענסטער צאָהל קברים!). דייטשלאַנד גיט אויס אויך נישט ווייניג: אַ מיליאָן 676 טויזענד. רומעניען גיט אויס 560 טויזענד גילדען און פוילען 357 טויזענד.

די אַדמיניסטראַציע־קאָמיסיע האָט, פערשטייט זיך, אָנגענומען דעם רעגירונגס־פּראָיעקט וועגען ווידמען מעהר אויפמערקזאַמקייט די קברים.

ביז איצט האָט פוילען שוין אויסגעגעבען 4 מיליאָן גילדען אויף ברענגען אין אָרדנונג די פערוואָרלאָזטע קריגס־קברים.

אראבישע יונגעלייט זוכען כלות אין אנדערע לענדער

די ארץ-ישראל׳דיגע קאסטען צו טייער

(א בריף פון ארץ-ישראל)

אז מיידלעך זאלען זוכען א נייעם גאט און בייטען זייער רעליגיע, טרעפט גאנץ אפט, עס טרעפט ביי יודען און עס טרעפט ביי מאכמעדאנער און ביי קריסטען. יודישע עלטערן וויסען שוין דעם זיסען טעם פון א טאכטער א משומדת.

אזא געשיכטע האט פאסירט מיט יודישער מיידעל. א ספרדישע מיידעל האט זיך בעקענט מיט אן אראבישען בחור. יודישע מיידלעך בעהמען שטארק אויס ביי די אראבישע בחורים פון איבער אן. האט זיך עבטוויקעלט א ראמאן צווישען מיידעל און אראבישען בחור, און דאס מיידעל האט זיך ארויסגעגב׳עט פון פאטער׳ס שטוב און איז אוועק מיט דעם אראבער. האבען די עלטערן פון דעם מיידעל נישט געדוהט, ביז זיי האבען געבראכט די געשיכטע פאר דעם געריכט.

דער יפו׳ער ריכטער האט איינגעלאדען די פעראינטערעסירטע צדדים אין געריכט. דאס יודישע מיידעל איז געקומען אין געריכט מיט איהר געליבטען. זי איז געווען אנגעטון אין א שווארצער אראבישער קלייד מיט א שלייער אויפ׳ן פנים. די עלטערן האבען גלייך דערקענט זייער טאכטער און האבען אראפגעריסען דעם שלייער פון איהר געזיכט און אנגעהויבען זי זידלען. די טאכטער האט זיך נישט שטארק גענומען צום הארצען די געשרייען פון איהרע עלטערן און בייזער. זי איז דרייסט אויפגעטראטען פאר׳ן געריכט און האט געזאגט, אז זי געהט אריבער צו דעם מאכמעדאנישען גלויבען, צום גלויבען פון איהר געליבטען מאן.

זי איז שוין א בוגרת, דאס הייסט, זי איז שוין פולשעהריג און זעלבסטשטענדיג. דער ריכטער האט דעריבער געפסקנ׳ט, אז זי קען אננעהמען וועלכע רעליגיע זי וויל. מיט גרויס געוויין זענען די עלטערן אוועק פון געריכטס-הויז. זייער טאכטער איז א משומדת.

נאך מעהר טומעל האט פעראורזאכט אין לאנד א געשיכטע מיט א מאכמעדאנער מיידעל. שוין עטליכע וואכען ווי די אראבישע צייטונגען בעשעפטיגען זיך מיט דעם.

א 17-יעהריג מיידעל פון דעם דרוזען-שבט, וואס וואוינט אויף דער גרעניץ פון פאלעסטינא און סיריע, האט פערלאזען דאס הויז פון איהרע עלטערן און איז אנטלאפען. און מען האט נישט געוואוסט, וואו זי איז אהינגעקומען.

סאלמא (אזוי האט זי געהייסען) איז אוועק פון דער היים און איז אריינגעטראטען אין א קאטוילישען קלויסטער אין ירושלים. די מאכמעדאנישע צייטונגען האבען דערפון געמאכט א גאנצען עסק. אין אלגעמיין זענען די איצט זעהר עמפינדליך אין רעליגיעזע זאכען, ווען עס האט צו טון מיט קריסטענטום. פאטריאטיזם אין די מזרח-לענדער האט שטענדיג הויפטזעכליך א רעליגיעזען פונדאמענט, און אזוי ווי די אראבישע צייטונגען קלאפען שטענדיג אין דעם פאטריאטישען צימבעל, זענען זיי במילא אויך זעהר רעליגיעז און האלטען אין איין קעמפען פאר דעם כבוד פון דער מאכמעדאנישער רעליגיע. דעריבער ווען די דרוזישע מיידעל איז אוועק אין א קאטוילישען קלויסטער, איז דאס געווען א זעהר וויכטיגע געשעהעניש און א גוטע געלעגענהייט אנצוגרייפען די קריסטליכע מיסיאנערען, וואס ארבייטען דא אין לאנד.

דער ריכטער פון מאכמעדאניש - רעליגיעזען געריכט האט ארויסגעגעבען אן אורטייל, אז דאס מיידעל זאל איבערגעגעבען ווערען צו איהר פאטער, דערווייל האט מען מורא געהאט, אז דאס מיידעל זאל נישט איבערגעפירט ווערען אין אן אנדער קלויסטער אויסער די גרעניצען פון פאלעסטינא. אויפ׳ן גרונט פון דעם אורטייל פון קאדי, האט דער רעגירונגס-ריכטער געגעבען א פעראָרדענונג, אז מען זאל דאס מיידעל נישט געבען קיין גרויזע ארויסצופאהרען פון לאנד, און מען האט געפאדערט פון איהר 100 פונט ערבות-געלד, אז נישט וועט מען זי מוזען ארעסטירען. מען האט צוגעשטעלט דאס געלד, און דאס מיידעל איז געבליבען זיצען אין קלויסטער. דערוויל איז דער משפט פון קאדי אריבער געגאנגען צום רעגירונגס ריכטער מען האט צוגעשיקט דעם מיידעל דעם אורטייל אין געריכט. אן ענגלישער פאליציסט האט זיך מטריח געווען און געבראכט צוטראגען דאס פאפיר, אין וועלכען עס איז געווען אנגעשריבען דער פסק-דין, אז זי דארף געהן צוריק צו איהר פאטער, האט אבער ס׳מיידעל דערקלערט, אז זי האט ליב דעם קריסטליכען גאט און זי וויל נישט וויסען נישט פון דעם מאכמעדאנישען גאט און נישט פון דעם קאדי און זיין מאכמעדאנישען געריכט. זי האט דעם פאפיר נישט געוואלט נעהמען אין האנד. ווען דער פאליציסט האט איהר דערלאנגט דאס פאפירעל, האט זי איהם געלאזט פאלען אויף דער ערד און האט דאס נאך מיט די פיס ארויסגעשליידערט איבער דער שוועל פון קלויסטער. ביין, זי וועט נישט אננעהמען קיין דאקומענט פון א פרעמדער געמיינדע.

דער ענין וועט זיך ערשט פונאנדערוויקלען און ווארשיינליך, וועלען זיך בישאפען און אנדערע מענשען אריינמישען אין דער געלעגענהייט.

ווי בעוואוסט, הערשט ביי די אראבער דער מנהג, אז א חתן, ווען ער קלייבט זיך אויס א כלה, בעקומט פון איהר נישט קיין נדן, נאר ער אליין מוז גוט בעצאהלען דעם פאטער פון דער כלה, פאר דער טאכטער. זענען די פרייזען פאר כלות געשטיגען.

אבער נויט ברעכט אייזען, האבען די פאלעסטינער אראבישע בחורים געפינען אן עצה. ווי בעוואוסט, ליגט נישט ווייט פון פאלעסטינא דער אינזעל סייפרוס (קפריסין). סייפרוס האט שעהנע טעכטער, און די דארטיגע עלטערן פאדערען נישט קיין גרויסע סומען געלד פאר זיי, האבען זיך פאלעסטינער אראבער א לאז געטון קיין סייפרוס פרויען, און זיי האבען זיי בעקומען.

די געשיכטע איז געווארען זעהר ערנסט. דערשטע אראבישע בחורים, וואס זענען געפאלען אויף דער דאזיגער המצאה, זענען געווען די וואוילע יונגען פון שטאט שכם, אין אזוי ווי עס האט זיי אפגעגאלטען, זענען אין זייערע וועגען אוועק בחורים אויך פון דער שטאט חברון, און איצט ברענגען די שיפען פון סייפרוס נייע פארלעך. מען קריגט דארטען א פרוי.

י. שפיגעלמאן.

געפעהרליכע פראוויזארישע בריק

איבער א טייך, וואס איז בעדעקט מיט אייז

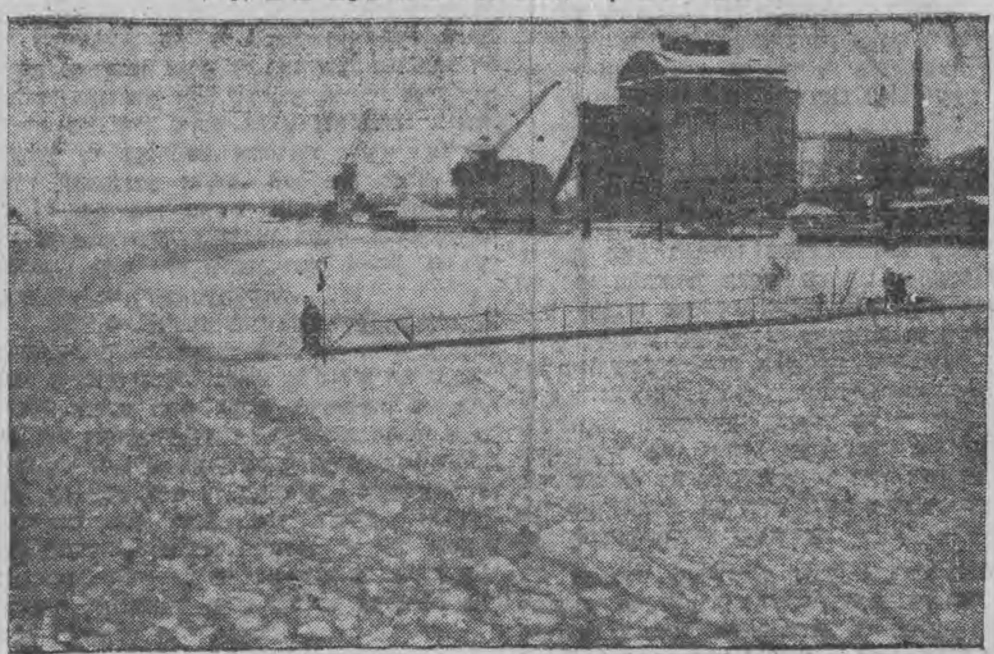

גענעראל קאטאוסקי

— פון — ר. גול

— .12 —

פיערטע קאפיטעל

קאטאווסקי אויפ׳ן פערד אין דער רויטער ארמעע

נאכדעם ווי די באלשעוויקעס האבען פעריגט מען אדעס, האט קאטאווסקי געקריגען א געלעגענהייט צו ווייזען, וואס ער קען אלס א קאוואלעריסט.

אין יענער צייט האט דער אטאמאן סימען פעטלורע געבושעוועט אין אוקראינע; ער האט אנגעפיהרט א שטארקען קאמף געגען די באלשעוויקעס; אונטער זיין קאמאנדע זענען אויך געשטאנען די גאליצישע רוטענער; ער האט מיט זיך געהאט די אוקראינישע הייראמאקעס, און א רויסגעהאלפען אין דעם קאמף האבען איהם אויך די קלענערע אטאמאנען — טיוטיוניק, טשארני, אנגעל, טקאטשענקא, סטרוק און אנד.

אין יאמפאלער אויעזד פון פאראלער גובערניע האבען די באלשעוויקעס ארויסגעשטעלט געגען די אוקראינער די 45-טע דיוויזיע, וואס איז געשטאנען אונטער דער קאמאנדע פון דעם באלשעוויסטישען קאמאנדיר יאקיר. און אין יענער דיוויזיע איז קאטאווסקי געווען דער קאמאנדיר פון דער צווייטער בריגאדע.

קיין טאלק איז נאך דאן אין יענע שלאכטען נישט געווען, און טאקע דעריבער האט זיך קאטאווסקי אהין גוט אריינגעפאסט. דא איז איהם גוט צונוץ געקומען זיין ערפאהרונג פון די אלטע צייטען.

מיט אן אייזערנער האנד האט קאטאווסקי איינגעפיהרט א שטרענגע דיסציפלין אין זיין בריגאדע. דעזערטירען און אויך אזעלכע, וואס האבען זיך גענומען דאס רעכט צו רויבען, האט קאטאווסקי אליין דערשאסען אויף טויט. די סאלדאטען פון זיין בריגאדע האבען געמוזט זיין א מוסטער פאר אנדערע, או ס׳איז דעריבער גאר קיין וואונדער נישט געווען, וואס אין די יודישע שטעטלעך פון אוקראינע, וואו נישט בלויז וייסע, נאר אויך רויטע האבען אמאל זיך ערלויבט צו רויבען, האט מען זיך שטארק געפרייט ווען קאטאווסקי איז אריין מיט זיין בריגאדע, ווייל מ׳האט שוין געוואוסט אז ער וועט קיין פאגראם נישט דערלאזען, ער וועט נישט שווייגען אויב זיינע סאלדאטען וועלען פרובען רויבעווען; זיי האבען אויך געוואוסט, אז צווישען די אוקראינישע אטאמאנען האט ער א נאמען אלס „דער יודישער גאט".

אויך די סאלדאטען זיינע האבען שוין געוואוסט, אז אויב אימיצער פון זיי וועט זיך אין שטעטל נישט האלטען אין דער מעלה און וועט שלאגען, אדער בערויבען א יודען, וועט איהם קאטאווסקי דערשיסען מיט די אייגענע הענט דערשיסען אויף טויט.

נישט ווייט פון דעם שטעטעל קריושאפאל האט קאטאווסקי אין די וועלדער אנגעהויבען א שטארקען קאמף געגען די אוקראינער. שווערע שלאכט האט ער דורכגעמאכט. און אלץ איז געווען אונטער זיין קאמאנדע. פיר חדשים נאכאנאנד האט מען זיך דארטען יעדען טאג געשלאגען. די אוקראינישע מחנות זענען געווען גרעסער אין צאהל, און די 45-טע באלשעוויסטישע דיוויזיע האט א סך מענשען פערלוירען. עס האבען אויך אנגעהויבען אויספעהלען פערד, און דאס האט קאטאווסקי שטארק געקימערט. און ער האט זיך וועגען דעם בעראטען מיט איינעם פון זיינע ארטיס-העלפער — מישקא ניאגא האט ער געהייסען, א יונגער בחור׳ל פון א יאהר צוואנציג, א געוועזענער פאסטוך אויף א מאיאנטעק אין בעסאראבער גובערניע, אבער זעהר א געוואגטער און פעהיגער.

פון איהם, פון מישקא ניאגא, האט קאטאווסקי זעהר שטארק געהאלטען.

— ער, מישקא — פלעגט ער זאגען, פערהיקענדיג זיך דערביי, — איז א געבוירענער העלד און א ק-ק-קקקאמאנדיר!

און מישקא ניאגא האט ווירקליך ארויסגעוויזען מערקווירדיגע העלדישקייטען. איינמאל, ווען ער האט געהערט ווי קאטאווסקי קלאגט זיך דער אויף, וואס ס׳פעהלען פערד, האט מישקא גענומען מיט זיך עטליכע „קאטאווצעס" און איז מיט זיי שפעט אין דער נאכט אריבערגעשוואומען דעם דניעסטער; דארטען אויף דער אנדערער זייט — האט ער געוואוסט — איז פאראן א זאוואר, וואו עס זענען דא גוטע פערד. ער האט דעם געגענד גוט געקענט, ווייל ער איז אמאל דארט געווען א פאסטוך. איינשטעלענדיג דאס לעבען, האט ער ביינאכט, צוזאמען מיט די אנדערע „קאטאווצעס", גענומען אן איבערפאל אויף דעם זאוואר און אוועקגעפיהרט פון דארט 60 גוטע פערד. ער איז מיט זיי צוריק אריבער דעם דניעסטער און מיט א גדולה זיך געלאזט לויפען ריישענדיג צו דעם שטעטעל פעסטשאנקע, וואו קאטאווסקיס מחנות זענען דאן געשטאנען. ער האט די זעכציג פערד געבראכט פארטאג און האט זיי אויסגעשטעלט ווי אויף א פאראד, און ווען קאטאווסקי, וועלכער האט נישט פערפעהלט צו מאכען גימנאסטישע איבונגען קיין איין פריהמארגען, האט דערזעהען די פערד און זיך דערוואוסט, ווי אזוי מען האט זיי אהער געבראכט, האבען זיך איהם געשטעלט טרעהרען אין די אויגען און ער האט זיך מיט מישקאן צוקושט.

פערד און פרויען האט קאטאווסקי אלע מאל זעהר שטארק ליב געהאט.

אלס אן אויסדרוק פון דאנקבארקייט האט קאטאווסקי פאר מישקאן געמאכט א פאראד לעבען קלויסטער. מ׳האט געמארשירט מיט רויטע פאהנען און אן „אָרקעסטער" פון צעהן טרובעס האט געשפילט דעם „אינטערנאציאנאל".

פערד זענען זעהר גוט צונוץ געקומען אין די שלאכטען. אבער די אוקראינישע היידעמאקעס, וואס זענען דאן געשטאנען אין קאמף געגען די באלשעוויקעס, זענען געווען גרעסער אין צאהל; זיי האבען א סך אפגעשוואכט קאטאווסקיס בריגאדע און זי ארומגערינגעלט, און דאן האט דער אוקראינישער קאמאנדיר געשיקט שלוחים, מ׳זאל פערהאנדלען וועגען „עהרענהאפטע בעדינגונגען" פאר א מעגליכען שלום.

קאטאווסקי האט געוואוסט, אז די „עהרענהאפטע בעדינגונגען" מיינען פשוט, אז מ׳וועט איהם אריינשיסען א קויל אין הארצען, האט ער די שלוחים גוט אויסגעזידעלט און זיי געהייסען געהן, און דאן האט ער אויף דער סטאציע קריושאפאל אונטערגעצונדען אלעס וואס מ׳האט מיט זיך נישט געקענט מיטנעהמען, און באלד נאכדעם האט ער מיט דער בריגאדע זיך אריינגעווארפען אין א שלאכט דורכצוברעכען די קייט פונ׳ם שונא.

דריי טעג האט מען זיך געשלאגען ביז ס׳האט זיך קאטאווסקין איינגעגעבען די קייט דורכצוברעכען און דאן האט ער מיט זיין בריגאדע זיך געלאזט מארשירען אויף זשיטאמיר. מ׳איז געגאנגען איבער די זאמפען, און ס׳זענען געווען טעג ווען מ׳האט אין ערגעץ קיין ביסעל וואסער נישט געקענט קריגען; מענשען און פערד זענען געפאלען פון דורשט, און די זאמד איז געקראכען אין מויל, אין דער נאז, און אין די אויערן אריין. נישט ווייניגער ווי עטליכע צעהנדליג מענשען זענען יעדען טאג אויסגעשטארבען און מען האט זיי טאקע באלד אויפ׳ן ארט בעגראבען אין זאמד. א טיפוס-מגפה האט געבושעוועט, קראנקע מענשען האבען זיך אויף אלע פיר איבער די זאמדען געשלעפט, און ווען דער שונא איז אנגעפאלען, האט מען זיך שוין נישט געקענט שטעלען אקעגען ווי געהעריג. נאר יעדער איינער האט זיך בעשיצט ווי ער האט נאר געקענט. אבער קאטאווסקי האט אליין דעם מוט נישט פערלוירען, און נאכדעם ווי ער האט זיך דריי וואכען מיט זיין בריגאדע געשלעפט איבער די זאמדיגע און שטויביגע וועגען, פערטשעפענדיג זיך אלע מאל מיט׳ן שונא, איז ער צוגעקומען צו זשיטאמיר, איינגענומען די שטאט נאך א שלאכט, און אויף אזא אופן געשאפען א פערבינדונג מיט די צפונ׳דיגע אפטיילונגען פון דער רויטער ארמיי. און דאן האט דער באלשעוויסטישער מיליטערישער שטאב אוועקגעשיקט קאטאווסקין מיט זיין בריגאדע אין סמאלענסקער גובערניע, זיי זאלען זיך דארט אביסעל אפרוהען.

אין דעם שטעטעל ראסלאוול, וואו די בריגאדע האט זיך אפגערוהט נאך דעם שרעקליך שווערען מארש אויף זשיטאמיר, האט קאטאווסקי צווישען זיינע קאוואלעריסטען איינגעפיהרט אן אייזערנע און מוסטערהאפטע דיסציפלין, די פערד האט מען געמוזט אפהיטען ווי די אויגען אין קאפ, און יעדען פריהמארגען האט מען געמוזט מאכען גימנאסטישע איבונגען.

לאנג רוהען האט קאטאווסקי נישט געקענט. דער בירגער-קריג אין רוסלאנד האט זיך נאך שטארקער צופלאקערט און אויף פעטראגראד האט שוין דאן געמארשירט דער גענעראל יודעניטש און עס איז געווען א געפאהר, אז ער וועט פערכאפען די שטאט; האט מען אהין גלייך אוועקגעשיקט קאטאווסקין און זיין בריגאדע, ער זאל ארויסטרעטען געגען יודעניטשען און איהם פערשטעלען דעם וועג.

(ווייטער מארגען).

אָרטאפעדישער אנשטאלט

בראטעזען, גארסעטען, ארטאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאטפוס-איינלאגען געגען פיס-שמערצען אלס נאך גיפס-אבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פיעטריקאווער 119, טעל. 281-81.

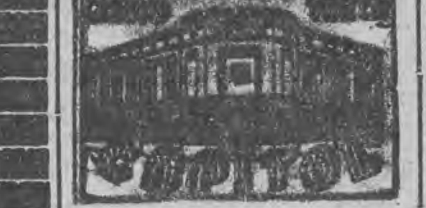

היינט און פאלג. טעג!

פרעכטיג פילממייסטערווערק פון געניאלען S. Van DYKE א. ג.

נאכט-געריכטען

זיטען-דראמע, וואס אילוסטרירט דאס לעבען פון דער פריסטאקראטיע פון דער אונטערוועלט. אין די הויפט-ראלען:

PHILIPS HOLMES
ANITA PAGE,
LEWIS STONE

נעכסטער פראגראם: „ראספוטין" מיט CONRAD VEIDT

אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאכמיטאג. שבת און זונטאג — 12 א זייגער ביימאג פערקלענערטע פרייזען פון די פלעצער. היחה-בילעטען גילטיג אהן צערגנציגען ער זאל איז שמארץ בעוויצט

יונגע פרוי איז געפאנגענשאפט ביי כינעזישע באנדיטען

זי איז געפאנגען געווארען צוזאמען מיט צוויי פון איהרע פריינט. — איינעם איז געלונגען צו אנטלויפען. — זי מיט איהר צווייטען פריינט זענען ענדליך בעפרייט געווארען נאכדעם ווי אנ׳ענגלישע צייטונג האט בעצאהלט פופציג טויזענד דאלאר אויסלייז-געלד

מיורעל פאָלי, אַ יונגע ענגלישע פרוי, וועלכע וואוינט איצט מיט איהר מאַן אין כינע, וואו ער האָט אַ רעגירונגס־שטעלע, איז 7 וואָכען צייט געווען אין געפאַנגענשאַפט ביי כינעזישע באַנדיטען און איז ענדליך בעפרייט געוואָרען נאָכדעם ווי אַן ענגלישע צייטונג האָט בעצאָהלט 50 טויזענד דאָלאַר אויסלייז־געלד. פאָלי און איהרער אַ פריינד קאקראַן, וועלכער איז צוזאַמען מיט איהר געפאַנגען געוואָרען, זענען שיער נישט פערפייניגט געוואָרען צום טויט פון די באַנדיטען. איצט בעשרייבט זי איהרע איבערלעבונגען אין געפאַנגענשאַפט און זי שילדערט די שרעקען און וועהטאָגען, וואָס זי האָט געליטען ביז די באַנדיטען האָבען זי ענדליך פריי געלאָזט.

פרוי פאָלי און ה׳ קאקראַן זענען נישט די איינציגע אייראָפּעער, וואָס זענען אין די לעצטע פאַר יאָהר געפאַלען קרבנות פון כינעזישע באַנדיטען. אין דערזעלבער צייט, ווען פאָלי איז געפאַנגען געוואָרען, האָט אַ צווייטע אייראָפּעאישע פרוי, די רייכע וואודראָאיו, פערלוירען איהר לעבען, ווען זי איז אַטאַקירט געוואָרען פון כינעזישע באַנדיטען. פרוי וואודראָאיו האָט געמאַכט אַ רייזע אין אַן אויטאָמאָביל מיט איהרע צוויי קליינע קינדער אין דער געגענד פון ניוטשוואַנג, אין מאַנדזשוריע. אַ מחנה באַנדיטען זענען בעפאַלען דעם אויטאָמאָביל און האָבען געוואָלט אַוועקפיהרען פרוי וואודראָאיו און איהרע קינדער און דעם שאָפער. וואודראָאיו האָט זיך געשטעלט געגען די באַנדיטען און האָט זיך אָנגעהויבען שלאָגען מיט זיי. דאָס האָט די באַנדיטען שטאַרק אויפגעבראַכט און זי איז דערשלאָגען געוואָרען אויף טויט. דער שאָפער איז טויטליך פערוואונדעט געוואָרען. די קינדער זענען שפּעטער אויסגעקויפט געוואָרען פאַר אַ גרויסע סומע אויסלייז־געלד.

פאָלי איז אינגאַנצען 18 יאָהר אַלט. זי האָט ערשט מיט אַ יאָהר צוריק חתונה געהאַט און איז מיט איהר מאַן אַוועקגעפאָהרען אין מאַנדזשוריע. איהר מאַן האָט דאָרט געקריגען אַ שטעלע אַלס פערטרעטער פון דעם ענגלישען אייל־טרעסט.

אין פריהמאָרגען איז די יונגע פאָלי, אין דער בעגלייטונג פון צוויי פון איהר מאַנס פריינד, טשאַרלס קאקראַן און דאנקאַן מעקינטאש, אַרויסגעפאָהרען רייטענדיג צו בעקוקען די געגענד פון ניוטשוואַנג. בעריכטען פון רעגירונגס־אַנגעשטעלטע האָבען פערזיכערט, אַז די געגענד איז פריי פון באַנדיטען, און אַז עס איז נישטאָ קיין געפאַהר פאַר רייזענדע.

אָבער אין כינע קען קיינער בעשטימט נישט זאָגען, וואו און ווען ער וועט בעפאַלען ווערען פון באַנדיטען. באַנדיטען באַנדעס זענען פול אין פערשידענע געגענדען פון כינע, אָבער ספּעציעל זענען זיי טעטיג אין די געגענדען, וואו עס קומען פאָר מלחמות סיי צווישען פערשידענע גרופּען כינעזער און סיי צווישען כינעזער און יאַפּאַנער. די רעגירונגען פון די פערשידענע טעריטאָריעס זענען מאַכטלאָז געגען די באַנדיטען. אָפטמאָל דינען די באַנדיטען אַלס שפּיאָנען און זיי פערקויפען סודות פון איין גרופּע צו אַ צווייטער, אַמאָל ווערען זיי געברויכט אַלס פערמיטלער צווישען צוויי קעמפענדע צדדים. ווען מען פאַלט אַריין צו די באַנדיטען אין די הענד, איז שווער פון זיי צו אַנטלויפען, ווייל זיי האָבען שפּיאָנען און אַגענטען אויף אַלע וועגען, וואָס פיהרען צו דעם אָרט, וואו זיי ליגען בעהאַלטען.

פאָלי מיט איהרע צוויי בעגלייטער זענען נישט אָפּגעפאָהרען קיין האַלבע שעה, ווען זיי זענען פּלוצלונג אַרומגערינגעלט געוואָרען פון אַ חבריה באַנדיטען, וועלכע זענען געווען בעוואָפענט מיט ביקסען און רעוואָלווערן. די באַנדיטען האָבען אַוועקגעפיהרט די געפאַנגענע אין אַ דערבייאיגען וואַלד, וואו עס האָט אויף זיי געוואַרט אַ צווייטע גרופּע באַנדיטען. ווען יענע האָבען דערזעהן די דריי געפאַנגענע אייראָפּעער, האָבען זיי זיך שטאַרק געפרעהט, ווייל יעדער געפאַנגענער אייראָפּעער ברענגט געוועהנליך אַריין עטליכע צעהנדליג טויזענד דאָלאַר אויסלייז־געלד.

פאָלי האָט זיך פאַר דער קורצער צייט, וואָס זי האָט געוואוינט אין ניוטשוואַנג, אַביסעל אויסגעלערענט די כינעזישע שפּראַך, און זי האָט זיך געקענט צוזאַמענריידען מיט די באַנדיטען. זי האָט גלייך ערפאַהרען, אַז די באַנדיטען קלייבען זיך צו מאָהנען אַ גרויסע סומע אויסלייז־געלד פאַר איהר מיט איהרע צוויי בעגלייטער. זי האָט אויך אונטערגעהערט פון זייערע געשפּרעכען, אַז אין פאַל, די קרובים פון די געפאַנגענע וועלען זיך ענטזאָגען צו שיקען די געפאָדערטע אויסלייז־געלד, וועט מען ביי די געפאַנגענע אָפּשניידען די אויערען און מען וועט עס אַוועקשיקען צו די קרובים מיט אַ וואָרנונג, אַז אויב דאָס געפאָדערטע אויסלייז־געלד וועט נישט בעצאָהלט ווערען, וועלען די געפאַנגענע ערמאָרדעט ווערען.

פאָלי מיט איהרע בעגלייטער איז געוואָרען גאָר נישט פרעהליך אויפ׳ן האַרצען. זיי האָבען געוואוסט, אַז זייערע קרובים וועלען פאַר קיין פאַל נישט קענען צוזאַמענקלייבען די הונדערט טויזענד דאָלאַר, וואָס די באַנדיטען האָבען בעשלאָסען צו פערלאַנגען פאַר אַלע דריי געפאַנגענע. די שרעק פון די געפאַנגענע איז געווען נישט אַזוי שטאַרק פאַרן טויט, ווי פאַר די פּייניגונגען, וואָס זיי האָט ערוואַרטעט אין פאַל דאָס געלד וועט נישט בעצאָהלט ווערען.

די געפאַנגענע האָבען בעשלאָסען, אַז איינער פון די צוויי מענער זאָל מאַכען אַ פערזוך צו אַנטלויפען. כאָטש זיי האָבען געוואוסט, אַז אַזאַ פערזוך האָט געמיינט כמעט אַ זיכערער טויט, ווייל די באַנדיטען האָבען שטרענג בעוואַכט זייערע קרבנות און זיי האָבען אויף אַלע וועגען געהאַט זייערע מענשען צו כאַפּען אַ געפאַנגענעם אין פאַל ער אַנטלויפט. אָבער דער איינציגער וועג, ווי אַזוי צו לאָזען וויסען די רעגירונגס־בעאַמטע פון ניוטשוואַנג וועגען דער אַטאַקע פון די באַנדיטען אויף פאָלי מיט איהרע בעגלייטער, איז געווען פאַר אימיצען דורכצוברעכען זיך דורך דער שטרענגער וואַך און אינפאָרמירען דאָס מיליטער וועגען דער אַטאַקע פון די באַנדיטען.

די דריי געפאַנגענע זענען אַראָנטערגענומען געוואָרען פון זייערע פערד און זיי זענען געצוואונגען געוואָרען צו געהן צופוס איבער די זומפּען. באַלד זענען זיי אָבער צוגעקומען צו אַ טייך. דאָרט האָט מען זיי צוריקגעגעבען די פערד זיי זאָלען אַריבערשווימען דעם טייך. דאַנקאַן מעקינטאש, איינער פון פאָלי׳ס בעגלייטער, האָט זיך בענוצט מיט דער געלעגענהייט, וואָס ער האָט צוריקגעקריגען זיין פערד און האָט זיך אַ לאָז געטון לויפען אויף צוריק. די באַנדיטען האָבען אָנגעהויבען שיסען פון זייערע ביקסען און רעוואָלווערן. אָבער גליקליכערווייזע האָבען זיי נישט געטראָפען אין ציל און מעקינטאש איז פערשוואונדען אין אַ דערבייאיגען וואַלד.

די באַנדיטען האָבען צווישען זיך אָפּגעהאַלטען אַ בעראַטונג, צי מען זאָל זיך נאָכיאָגען נאָך מעקינטאַש׳ן און זיי האָבען בעשלאָסען, אַז זייער הויפּט־צוועק איז דאָך געווען צו קריגען אויסלייז־געלד פאַר די קרבנות, האָבען זיי בעשלאָסען צו פאָדערען די זעלבע הונדערט טויזענד דאָלאַר פאַר די צוויי פערבליבענע געפאַנגענע.

די לאַגע פון פאָלי און קאקראַן האָט זיך פיל פערערגערט נאָך מעקינטאשעס אַנטלויפען. די באַנדיטען האָבען זיך מעהר נישט געוואָלט פערלאָזען אויף נסים. האָבען זיי די קרבנות געבונדען די הענד אויף הינטען, האָבען אָנגעטאָן פעטליעס אויף זייערע העלזער און האָבען זיי צוגעבונדען מיט שטריק צו די באַנדיטען, וואָס האָבען זיי בעגלייט. יעדעס מאָל, וואָס אַ באַנדיט פלעגט געהן אַביסעל צו שנעל, פלעגט זיך די פעטליע אַרום האַלז פערציהען אַזוי ענג, אַז די קרבנות האָבען זיך אָנגעהויבען ווערגען. די פיס פון די צוויי געפאַנגענע זענען געווען צובלוטיגט, די דינע שטיוועל, וואָס זיי האָבען געטראָגען, ווען זיי זענען אַוועקגעפאָהרען רייטענדיג, זענען צעריסען געוואָרען פון די שפּיציגע הערנער, בשעת זיי זענען געגאַנגען דורך וועלדער. זיי האָבען קוים געקענט געהן. אָבער אָפּשטעלען זיך האָבען זיי אויך נישט געקענט, ווייל יעדעס מאָל, וואָס אַ געפאַנגענער האָט אָנגעהויבען געהן לאַנגזאַמער, האָט זיך די פעטליע פערצויגען אַרום האַלז און ער איז שיער נישט דערוואָרגען געוואָרען.

ענדליך זענען זיי אָנגעקומען צו אַ גרויסען אָפענעם פּלאַץ אין וואַלד. דאָרט האָט זיך געפונען די הויפּט־קוואַרטיר פון די באַנדיטען. די געפאַנגענע, פאָלי און קאקראַן, האָבען גלייך דערזעהן אין וואָס פאַר אַ הענד זיי געפינען זיך, און וואָס פאַר אַ שיקזאַל עס ערוואַרט זיי. אַן אַ זייט זענען געזעסען אַ פּאָר צעהנדליג כינעזער, איבער וועמעס קעפּ עס זענען געווען אָנגעטאָן גרויסע געפלאָכטענע קערב. דאָס זענען געווען כינעזישע קרבנות, וואָס די באַנדיטען האָבען געפאַנגען און וועלכע מען האָט זיך געגרייט צו דערשיסען. אייראָפּעאישע געפאַנגענע היטען די באַנדיטען אָפּ, ווייל זיי ערוואַרטען צו קריגען פאַר זיי אויסלייז־געלד, אָבער וואָס קענען זיי ערוואַרטען פון אָרימע כינעזער, וועלכע פאַלען אַריין אין זייערע הענד? מיט אַזעלכע צערעמאָניען זיך די באַנדיטען גאַנץ ווייניג. פריילאָזען זיי האָבען די באַנדיטען מורא, טאָמער וועלען זיי אויסזאָגען, וואו די באַנדעס בעהאַלטען זיך. שטילט מען די קרבנות איין אויף אייביג, אָדער דורך אַ האַגעל קוילען, אָדער מען דערשלאָגט זיי אויף טויט מיט שטעקענס. איידער מען פיהרט אויס דעם טויט־אורטייל איבער די געפאַנגענע, טוט מען זיי אָן אַזעלכע קערב אויף די קעפּ און מען בינדט זיי אַרום מיט זעק, כדי זייערע געשרייען זאָלען זיך ווייט נישט הערען. בשעת פאָלי און קאקראַן זענען אָנגעקומען, האָבען די באַנדיטען געהאַלטען אין פערפייניגען צום טויט אַ גרופּע כינעזער, וואָס זענען מיט אַ טאָג פריהער געפאַנגען געוואָרען.

פאָלי האָט געוואוסט ווי געפעהרליך עס איז איינצורייסען זיך מיט די באַנדיטען, אָדער צו פערפיהרען מיט זיי אַ קריגעריי, אָבער אָפטמאָל זענען די מאַטערנישען דערגאַנגען אַזוי ווייט, אַז סיי זי און סיי קאקראַן האָבען געזידעלט די באַנדיטען און זיי האָבען דערפאַר נאָכמעהר זעהר פיל געליטען. איינמאָל האָט פאָלי זאָגאַר אויסגעפאַטשט דעם הויפּט פון די באַנדיטען און יענער האָט גלייך געהייסען מען זאָל זי דערשיסען. זיינע לייטענאַנטען האָבען איהם אָבער איבערגערעדט, אַז די הונדערט טויזענד דאָלאַר, וואָס מען קען קריגען פאַר דער געפאַנגענער, איז ווערט אַ סך מעהר ווי די פּאָר פּעטש, וואָס ער האָט געקריגען. און דער הויפּט האָט דעם בעפעהל צוריקגעצויגען.

זעקס וואָכען צייט איז פאָלי און איהר פריינד פערבליבען אין געפאַנגענשאַפט. יעדער טאָג האָט געבראַכט נייע שרעקען און נייע שוידערליכע בילדער פון באַרבאַריזם און באַנדיטסטווע, פון וועלכע די האָר האָט זיך ביי זיי געשטעלט קאַפּויר. הייבט די שמוץ, אין וועלכע זיי זענען געווען געצוואונגען צו לעבען. פאַר די גאַנצע זעקס וואָכען צייט האָבען זיי זיך נישט אויסגעטון. זיי זענען געווען געצוואונגען צו שלאָפען אין דרויסען, אין רעגען און בלאָטע. יעדען פריהמאָרגען פלעגען זיי שטעהן אַ פּאָר שעה ביי אַ פייער אויסצוטריקענען די קליידער, וואָס זענען דורכגענעצט געוואָרען דורך דער נאַכט. פון שמוץ זענען זיי פּשוט אויסגעגעסען געוואָרען פון ווערים.

די פיינליכסטע צייט איז געווען, ווען די פערהאַנדלונגען פאַר דעם אויסלייז־געלד האָבען זיך אָנגעהויבען. די באַנדיטען האָבען אַרונטערגעלאָזען אַ העלפט פון די געפאָדערטע הונדערט טויזענד דאָלאַר, אָבער ווייניגער ווי פופציג טויזענד דאָלאַר האָבען זיי זיך ענטזאָגט צו נעהמען פאַר דער בעפרייאונג פון די געפאַנגענע. איינמאָל, ווען עס איז אָנגעקומען אַן ענטפער, אַז פאָלי׳ס קרובים קענען נישט צוזאַמענקלייבען די פופציג טויזענד דאָלאַר, האָט מען זי געבראַכט צום הויפּט פון די באַנדיטען, אום אָפּצושניידען איהרע אויערען און שיקען דאָס צו איהר מאַן אַלס אַ וואָרנונג, אַז זי וועט ערמאָרדעט ווערען, אויב ס׳געלד וועט נישט צוגעשיקט ווערען. פאָלי האָט זיך אָפּגעבעטען ביי די באַנדיטען, אַז זיי זאָלען וואַרטען נאָך צוויי וואָכען צייט, זי האָט דאַן אָנגעשריבען אַ האַרצרייסענדען בריף, מיט אַן אַפּעל צו אַלע גוטהאַרציגע ענגלענדער, זיי זאָלען העלפען אַרויסראַטעווען איהר פון דעם גיהנום, אין וועלכען זי געפינט זיך. דער אַפּעל האָט אַרויסגערופען אַ שטורם אין ענגלאַנד און אַ לאָנדאָנער צייטונג האָט געגעבען די פופציג טויזענד דאָלאַר צו בעפרייען פאָלי און קאקראַן.

דער ערשטער גרויזאמסטער פרויען=מערדער איז געווען א פראנצויז צי א דייטש?

וועגען דעם רייסען זיך ארום ביידע פעלקער

צו וועלכער לאַנד געהער דער כבוד צו האָבען דעם ערשטען פרויען־מערדער (בלוי־באָרד)? די פראַנצויזען זאָגען, אַז פראַנקרייך האָט געהאַט דעם ערשטען „בלוי־באָרד"־מערדער, און די דייטשען זאָגען, אַז זיי קומט דער כבוד.

אין מיטעלאַלטער זענען די דייטשע באַראָנען געווען פּשוט׳ע באַנדיטען. און אַזוי זענען אויך געווען די יחסנ׳דיגע באַראָנען און פּריצים אין פראַנקרייך. פראַנקרייך האָט געהאַט איהר דזשיל דע ריי, אַ באַראָן וואָס פלעגט אַרומפאָהרען מיט אַ גאַנצער באַנדע בעוואָפענטע חברים און שקלאַפען און זיי פלעגען כאַפּען מענשען, זיי האַלטען אַזוי לאַנג געפאַנגען ביז זיי האָבען געקראָגען די סומע אויסלייז־געלד, וועלכע זיי האָבען געפאָדערט פון די קרובים פון די געפאַנגענע. אין דער צייט וואָס די קרבנות זענען געווען ביי דעם דאָזיגען גראַף געפאַנגען, האָט ער זיי געטון אין טויט אַריין, זיך נוקם געווען אין זיי, זיי געפּייניגט און געמאַטערט אַ סך ערגער ווי דער היינטיגער באַנדיט וואָס פאַנגט אַ קרבן און בעט פאַר איהם אויסלייז־געלד.

און דייטשלאַנד האָט זיך געהאַט איהר באַראָן, וואָס האָט זיך גערופען „דער באַראָן פון שטיין", און דער נאָמען האָט איהם אויסגעצייכענט גוט געפאַסט, ווייל טאַקע איז דאָס געווען אַ שטיינערנער מענש מיט אַ שטיינערן האַרץ.

דער פּאַלאַץ וואו עס האָט געלעבט דער „באַראָן פון שטיין" איז נאָך ערטערווייז גאַנץ און געפינט זיך נעבען דער אַלטער שטאָט טראַסטבורג, אין בייערן. איצט געהערט דער פּאַלאַץ צום דייטשען גראַף זיגנבערג.

דער יחוס מיט דעם „שטיינערנעם באַראָן" איז געווען דאָס, וואָס ער האָט געהאַט אַ גאַנצע מחנה בעוואָפענטע שקלאַפען און פריינד, וואָס מיט זייער הילף איז זיין מאַכט געווען דער טעראָר פון דעם געגענד. ער האָט זיך „ספּעציאַליזירט" אויף צו פאַנגען יונגע מיידלעך און אָנגעפיהרט אַ רויבעריי אויף דעם שטייגער פון די היינטיגע אָרגאַניזירטע רויבער. די שעהנסטע מיידלעך פלעגט ער כאַפּען, זיי פערשליסען אין אַ חדר׳ל ביי זיך אין פּאַלאַץ, האָט אויסגעטראַכט די ווילדסטע מיטלען ווי אַזוי צו פּייניגען זיי און דערנאָך איינגאַנצען טויטען. אין דעם פּאַלאַץ האָט ער געהאַט אַזעלכע צעלען, וואָס עס איז געווען אונמעגליך פון דאָרט אַרויסצורייסען זיך אָדער אַנטלויפען. אַנדערע צעלען זענען פּשוט פערבויט געוואָרען ביז צו דער סטעליע. אַריינגעוואָרפען אַהין די אַרעסטאַנטען האָט ער דורך דער סטעליע הפנים, וועלכע איז ערטערווייז געלעכערט.

זיין לעצטער קרבן איז געווען דאָס יונגע מיידעל וואַלטראַוד, וואָס מיט איהר טויט האָט זיך אויך געענדיגט די קאַריערע פון דעם „שטיינערנעם באַראָן".

דעם פּאַלאַץ האָט דער באַראָן אויפגעבויט אין דעם יאָהר 1200. זינט יענעם יאָהר איז בעקאַנט געוואָרען זיין טעראָר און זיינע גרויזאַמקייטען מיט וועלכע ער האָט געמאַטערט זיינע קרבנות. די איינוואוינער פון דעם גאַנצען געגענד האָבען געציטערט פאַר איהם און פלעגען אַוועקשיקען די מיידלעך פון דער היים ווען זיי זענען נאָך געווען קינדער.

אָבער דער באַראָן האָט זיך נישט אָפּגעזאָגט צו כאַפּען אויך פערהייראַטע פרויען — מאַמעס פון קינדער און אַלמנות. אַליין איז ער געווען אַ העסליכער מאַנסביל, בלויז מיט צוויי שאַרפע גרויסע ציינער אין מויל. ווען ער האָט געכאַפּט די דערמאָנטע יונגע שעהנהייט, וואַלטראַוד, האָט זיך דער גאַנצער געגענט בעוואָפענט און אַוועק שטורמען דעם פּאַלאַץ. צוויי אַטאַקעס זענען פון דעם באַראָן צוריק אָפּגעשלאָגען געוואָרען, און די איינוואוינער האָבען געמוזט צוריק אָפּטרעטען. באַלד נאָך די אַטאַקעס האָט זיך צום באַראָן גענומען דער מעיאָר פון טראַסטבורג. ער איז עס טאַקע געווען דער פאָטער פון דעם שיינעם מיידעל (וואַלטראַוד).

דער באַראָן האָט לכתחילה מורא געהאַט צו פערטשעפּען זיך מיטן מעיאָר, ווייל ער איז געווען רייך און מעכטיג, אָבער שפּעטער האָט ער געוואָגט און געפאַנגען דעם מעיאָרס מיידעל. איהר חתן איז געפאַלען אויף אַ שכל און זיך אָנגעשלאָסען אָן דעם באַראָנס באַנדע.

איינמאָל איז פאָרגעקומען אַ הוליאַנקע ביים באַראָן. דאָס איז געווען אַנ׳אָווענד, ווען די באַנדיטען האָבען געפייערט זייער זיג איבער רויב־וועג. זיי זענען געקומען מיט גרויסע סומעס געלד און ציהרונג, וואָס זיי האָבען אָפּגערויבט אויף זייער וועג. דעמאָלט האָט דער באַראָן געהייסען ברענגען צו זיך דאָס מיידעל (וואַלטראַוד). איהר חתן איז געשטאַנען אין אַ זייט, צוגעהערט און צוגעקוקט צו אַלץ און אַלעס אין געשוויגען, ביז די יונגע שעהנהייט איז געבראַכט געוואָרען אין דעם פּאַלאַץ צום „שטיינערנעם באַראָן". ווען זי איז געקומען און דער באַראָן האָט זי געוואָלט אַריינגעהמען אין זיינע אָרעמס, האָט איהם דער חתן דערשטאָכען אויף טויט. אָבער נאָך איידער זי האָט געוואוסט וואָס דער סוף וועט זיין, האָט זיך דאָס מיידעל דערשטאָכען.

זאָגען די דייטשען, אַז אַט דער באַראָן איז געווען דער ערשטער „בלוי־באָרד", און די פראַנצויזען שפּאַרען זיך און זאָגען, אַז זייער בלוטיגער באַראָן איז געווען דער ערשטער פרויענמערדער („בלוי־באָרד").

הפנים אַז פראַנקרייך און דייטשלאַנד וועלען איך שוין בלייבען שונאים און קאָנקורענטען אויף אייביג, אין נישט איבער טעריטאָריע, איז איבער בלוטיגע און מערדערישע באַראָנען.

ניייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

ניייער פאלקסבלאט

פון האנדעלס-געריכט

אנקלאגע געגען דער פירמע „בעטאן, אפגעווארפען

אויף דער קרעדיטארען-פערזאמלונג פון דער פירמע „בעטאן" (סרעבזשינסקא 5) האט די פירמע געמאכט א רעגולאציע-פארשלאג: אויף 15 פראצענט, מחמת דעם, וואס די גרעסטע צאהל קרעדיטארען האבען מסכים געווען אויפ'ן פארשלאג, האט דער געריכט-קאמיסאר דעם אפמאך בעשטעטיגט.

געגען דעם אפמאך האט אן אויסלענדישע פירמע אריינגעטראגען אן אנקלאגע, נאר היות ווי די פירמע האט נישט ערלעדיגט די געריכט-פארמאליטעטען צום טערמין, איז די אנקלאגע צוריקגעשיקט געווארען. די פראגע וועגען בעשטעטיגען דעם אפמאך, וועט בעהאנדעלט ווערען אויף דער נאהענטער זיצונג פון האנדעלס-געריכט.

* * *

אין שייכות מיט דעם אופגעלאשטש פון דער פירמע „רובין און סומרי" (פיעטריקאווער 21) איז אויף דער ביטע פון סינדיק, בעשטעטיגט געווארען א נייער טערמין אויף אנצומעלדען די חובות.

גוטע אויסזיכטען אין דער וואל-בראנזשע

(אג) די וואל-אינדוסטריע אין לאדז האט שוין אנגעהויבען צו רעאליזירען די בעשטעלונגען, וואס זי האט בעקומען פון די פראווינציעלע סוחרים. הגם די פארבערייטונגען צום זומער-סעזאן זענען נישט געווען קיין אינטענסיווע, ווייל די פאבריקאנטען האבען געארבייט זעהר פארזיכטיג, בעמיהענדיג זיך צוצופאסען די פראדוקציע צוםווירקליכען פערברויך, איז דאך אין איצטיגען מאמענט שווער פאראויסצוזעהען ווי אזוי דער איצטיגער סעזאן וועט אין דער דאזיגער בראנזשע אויספאלען.

דער אנגעצווייטאגסטער פונקט פון דער לאדזשער וואל-אינדוסטריע איז די נישט-זיכערקייט צו א געשלאסענער טראנזאקציע איז שוין פאקטיש געענדיגט. עלך אפטער פאסירט איצט, אז סוחרים, וואס האבען איינגעקויפט א געוויסען סכום סחורה און האבען שוין אפילו די קניה אפגעדעקט, אויב זיי געפונען נישט קיין קונים אויף די סחורות שיקען זיי זי צוריק דעם פאבריקאנט. דער פאבריקאנט ווידער האט נישט קיין אנדערע עצה ווי אנצונעהמען די חורה, ווייל דאס נישט אננעהמען וואלט איהם אויסגעשטעלט אויף נאך גרעסערע הזיקות.

די סוחרים וואס שיקען חזרה, וועלען דאך זיכער לאזען די וועקסלען צום פראטעסט. דער דאזיגער פאקט האט זעהר שלעכט געווירקט אויף דער ענטוויקלונג פון די האנדעלס-בעציהונגען אין דער דאזיגער בראנזשע.

ביי די איצטיגע טראנזאקציעס זענען די קויף-בעדינגונגען בעהאנדעלט געווארען דורך די בעזונדערע פאבריקאנטען פולשטענדיג אינדיווידועל, אבהענגיג פון דער מאטעריעלער לאגע פון פאבריקאנט אדער סוחר.

די „אינדוסטריע-מאגנאטען"

האבען פון פוילישען מאנטשעסטער געמאכט א גיהנם

אקציע פון ז.ז.ז. צו פעראייניגען דעם גאנצען ארבייטער-קלאס

(2) דער טעקסטיל-ארבייטער-פעראיין ז.ז.ז. (פראקטס) האט פערעפענטליכט א קאמוניקאט, אין וועלכען ס'ווערט אונטערגעשטראכען, אז אין דער שרעקליכער לאגע פון ארבייטער-קלאס, זענען שולדיג די ארבייטער גופא, און דאס איז צוליב דער צושפליטערקייט פונ'ם פראלעטאריאט.

אין קאמוניקאט ווערט צווישען אנדערן געזאגט, אז די „אינדוסטריע-מאגנאטען" האבען דעם געוועזענעם „פוילישען מאנטשעסטער" פערוואנדעלט אין א גהינום. נישטא איין אינדוסטריע אין פוילען וואס ס'זאל נישט האבען רעדוצירט די לוינען, אבער אין קיין אינדוסטריע-צווייג, א חוץ אין דער אינדוסטריע, זענען נישט פארגעקומען אזויפיל שטרייקען, פאלען פון אקופירען פאבריקען, שטורמישע דעמאנסטראציעס א. א. וו. די געשעהענישען אין זשיראדאוו, לאדז, אזארקאוו, ווידזעוו, סאסנאוויץ און זגיערזש בעשטעטיגען דאס אמבעסטען.

די סיבה פון דער לאגע איז דאס, וואס „די פאבריקאנטען זענען ארגאניזירט אין צוויי פעראיינען, און די ארבייטער האבען צעהן פעראיינען. ז.ז.ז. וועט אנשטרענגען אלע מיטלען צו פעראייניגען דעם ארבייטער-קלאס.

דער „ערפינדער" געפינט אן 'אוצר' אין קבר

און 600 זלאטעס אין דער קעשענע פון א שיכור'ן

(2) אין דער שענק, אויף לימאנאווסקא 127 איז געקומען דער טורקער איינוואוינער, קארל ווינקלער, זיך דאס „הארץ דערכאפען". צו איהם האט זיך צוגעזעצט אן 'אומבעקאנטער, וועלכער האט ווינקלער'ן גענומען „פונדעווען". ער האט געשטעלט איין „קאלעקע" נאך דער אנדערער, מ'האט „געשאסט" אויף וואס די וועלט שטעהט, זיי האבען אזוילאנג „לחיים'ט", ביז דער בראנפען האט ווינקלער'ן געשלאגען אין קאפ אריין און איינגעשלאפען.

אז ער האט זיך אויפגעכאפט, האט ער געזעהן, אז דער שכן איז נישטא, און צוזאמען מיט איהם איז נעלם געווארען זיין טייסטער מיט 600 זל.

נעכטען האט די פאליציי פערהאלטען ווינקלער'ס שכן, ער איז דער בעקאנטער אפעריסט אלעקסאנדער זאלאטאוו, וועלכער איז דער פאלציי בעקאנט מיט דער זיין בעקאנטער אפערע מיט דעם „בעהאלטענעם אוצר" אין קבר פון רוסישען גענעראל אויפ'ן פראוואסלאווע צמענטאזש.

דער אפעריסט איז איינגעזעצט געווארען אין תפיסה.

א „דאקטאריד", וואס „היילט" קראנקע פיס

איז נעכטען פערמשפט געווארען אויף צוויי יאהר תפיסה

(א) פאר'ן געריכט איז נעכטען געשטאנען די 42-יעהריגע מאריא סקאלסקא, וועלכע האט זיך פערנומען מיט „דאקטאריי".

די 36-יעהריגע אנטאנינא זשילא האט זיך דערוואוסט, אז די „דאקטארין" פערשטעהט א קרענק, איז זי צו איהר אוועק מיט איהרע קראנקע פיס. די „דאקטארין" האט זי אונטערזוכט און קודם כל גענומען א קאנטע אויף דער קוראציע 50 זל. זי האט איהר געריבען די פיס מיט פערשידענע וואסערען און מאשטשען.

אז דאס האט איהר געהאלפען ווי א טויטען בענקעס, איז זי ווידער אוועק, און די „דאקטארין" האט ביי איהר ווידער גענומען 35 זל. און שפעטער פערלאנגט 300 זל.

זשילא האט דעם ענין איבערגעגעבען דער פראקוראטור, און נעכטען איז פארגעקומען דער פראצעס.

אויף דער פראגע פון ריכטער, צי ס'קומען צו איהר פיל פאציענטען, האט דער „דאקטארינס" מאן געענטפערט: „היינט זענען נישטא אזויפיל פרייער'ס"...

מאריא סקאלסקא איז פערמשפט געווארען אויף 2 יאהר תפיסה.

זיצונג פון ציוניסטישען קאמיטעט

אונטערן פארזיץ פון העפ. ד"ר ראזענבלאט איז פארגעקומען א זיצונג פון ציוניסטישען קאמיטעט.

צוערשט ווערען אויסגעהערט קאמוניקאטען פון סעקרעטאריאט. 1) וועגען ערפאלג פון דער ביאליק-אקאדעמיע, וואס איז איינגעארדנט געווארען אין „הזמיר" צום 60-טען געבורטסטאג פון דיכטער. 2) וועגען פלאן פון די פארלעזונגען פון דער פאלקס-אוניווערזיטעט אין חודש פעברואר, 3) וועגען ענטוויקלונג פון די העברעאישע אווענד-קורסען ביי דער ארגאניזאציע און דער עפנונג פון נייע אנפענגער-גרופען. 4) וועגען דער טעטיגקייט פון דער ציוניסטישער אפטיילונג אויף אלטשטאט א.נ. „אגודת ציון" און דער איבערטראגונג פון לאקאל אויף בזשעזשינסקא 5.

דער ציוניסטישער קאמיטעט בעשטעטיגט דעריויף דעם פראיעקט צו ארגאניזירען צוזאמען מיט'ן צ.ק. פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין פוילען א טוריסטען-רייזע קיין ארץ-ישראל אויף פסח און בעפולמעכטיגט דעם סעקרעטאריאט שוין צו מאכען די הכנות און אנצוהויבען די איינשרייבונגען.

דער שליח פון קרן-היסוד - דירעקטאריום, ה' אשר קאלאדני, רעפערירט וועגען גאנג פון היי-יאהריגען ק"ה-קאמפיין און די מיטגלידער פון ציוניסטישען קאמיטעט ווערען אויפגעפאדערט מיטצוהעלפען צום ערפאלג, פון דער אקציע.

דער פארזיצער ד"ר ראזענבלאט טיילט מיט אז דער מיטגליד פון ציוניסטישען קאמיטעט ה' אליעזר גאלדבערג, פאהרט אפ אויף צו בעזעצען זיך אין ארץ-ישראל, ער בעגריסט ה' גאלדבערג'ן אין נאמען פון קאמיטעט און ווינשט איהם א גליקליכע רייזע.

די פארשטעהער פון דער יוגענד-ארגאניזאציע „הנוער הציוני" די ה"ה: מנחם לעווי, און יוסף בראצקי רעפערירען אויספיהרליך וועגען דער אלגעמיין ציוניסטישער יוגענד-בעוועגונג און ספעציעל וועגען די אויפגאבען און צילען ווי אויך טעטיגקייט פונ'ם יוגענד-פערבאנד „הנוער הציוני". זיי פאדערען א נאהענטערען קאנטאקט פון דער עלטערער ציוניסטישער געזעלשאפט און דער ציוניסטישער פארשטעהערשאפט מיט דער יוגענד. די דיסקוסיע איבער די דאזיגע רעפעראטען וועט אפגעלייגט צו דער נאהענטסטער זיצונג.

נאכדעם ווי עס ווערען נאך ערלעדיגט איינציגע פראגען אין צוזאמענהאנג מיט דער פארשטעהענדער שקל-אקציע, אן 'איינלאדונג פון „החלוץ המרכזי" צו אן 'אפשיידס-פייערונג צוה אפפאהרען קיין ארץ-ישראל פון א חלוצים-גרופע פון „קבוץ ביל"י" א.א. ווערט די זיצונג געשלאסען

חיונה-קאסטען געפאלען

אין חודש יאנואר אויף 3 פראצענט

(3) אין דער וואיעוואדזטווע איז נעכטען אונטערן פארזיץ פון ד"ר סקאלסקי פארגעקומען א זיצונג פון דער קאמיסיע אויף פעסטצושטעלען די חיונה-קאסטען.

לויט דער פעסטשטעלונג פון דער קאמיסיע זענען די חיונה-קאסטען אין חודש יאנואר ד. י. אין פערגלייך צום דעצעמבער פ. י. געפאלען אויף 2,97 פראצ.

געשטיגען זענען נאר דריי ארטיקלען (מעהל, וואורשט און קארטאפעל) צוליב דעם, וואס אין דער צייט פון די פרעסט, איז אפגעשטעלט געווען דער צופוהר.

ביי די פריהעריגע פרייזען האבען זיך געהאלטען די מאנאפאל-ארטיקלען: זאלץ און צוקער, קאלאניאל-ארטיקלען, טיי, דירה-געלד, טראמוויי-בילעטען, שרייב-מאטעריאלען, טעאטער- און קינא-בילעטען, וועלור און קארט.

אלע אנדערע ארטיקלען זענען געפאלען אויף 3 פראצ.

נאוועליזירען די בוי-שריפטען

קאנפערענץ אין אינערן-מיניסטעריום מיט דעלעגאטען פון לאדזשער מאגיסטראט

(א) דעם 7-טען און 8-טען ד. ח. קומט פאר אין אינערן-מיניסטעריום א קאנפערענץ מיט פערטרעטער פון אלע שטעט אין פוילען וועגען נאוועליזירען די ביזאיצטיגע בוי-פארשריפטען אין יאהר 1928.

צו דער קאנפערענץ האט דער לאדזשער מאגיסטראט דעלעגירט דריי פארשטעהער.

וואל-ירידים אין פויזען

(אג) דעם 14 און 15 פעברואר 1933 וועט אין פויזען פארקומען א יריד אויף רויהע וואל. די וואל-ירידים אין פויזען טראגען א בעשטענדיגען כאראקטער און וועלען זיך פעריאדיש איבערחזר'ן, אפהענגיג פון דעם שטרען די שעפסען און פערברויך פון מאטעריאל פאר די מלוכה-אמטען.

אויף דעם וועלט-מארק פון וואל שטייגט דער פרייז פון 5 ביז 10 פראצענט און די נאכפראגע פון די פאבריקאנטען וואס ארבייטען פאר די רעגירונגס בעשטעלונגען. וועלכע ענדיגען זיך שוין דעם 15 מערץ צוליב דעם ביודזשעט יאהר, זענען נאך גענוג גרויס.

צוליב דעם איז צו ערווארטען, אז די פרייזען אויף וואל, וואס זענען שטארק געשטיגען בעת דעם דעצעמבער וואל-יריד אין פויזען וועלען אין דעם איצטיגען וואל-יריד נאך מעהר שטייגען,

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: א. דאנצער זגערזשער 57), וו. גראשקאווסקי (11 ליסטאפאד 15), ס. גארפיין (פילסודסקיעגא 54), ס. בארטאשעווסקי (פעטריקאווער 164), ר. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 28 . שימאנסקי (פשענדזאלניאנא 75).

Dr. Z. RAKOWSKI

ספעציאליסט פאר

אויערן, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען

11 ליסטאפאד 9 (קאנסטאנטינער)

טעל. 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 11-2 אין כעלמיפון 8-9 פריה

יודישע טעאטער — פילהארמאניע

20 נארוטאוויטשא 20, טעל. 213-84

יודישע טעאטער-סטודיע

„יודישע אקטיארן" בלאנדזשענדע שטערן

קאמעדיע אין 5 אקטען לויט שלום עליכם

היינט, זונטאג, 8.30 אוונט

פאפולערע פארשטעלונג

פאר ארבייטער און ארבייטער-אינטעליגענץ

פון 49 גר. ביז 1.70

רעזשי: אידעס. מוזיק: דוד בייגעלמאן. דעקאראציעס: יאעל פרידמאן.

פלאסטיק און טענץ: זינא קרוש. אינסצעניזאציע: כ-מנס.

כאר מיטגלידער פון „הזמיר", — בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע פון פילהארמאניע.

אַן „אוצר" אין דער פעל פון א הירש

סאנפיסקירט 50 קילא סאכארין

(2) הינטער בלאשקי האט א פאליציי-פאטרול פערהאלטען א דארפישע פוהר אין וועלכער ס'האבען זיך געפונען פעלען פון הירשען. נאך א קאנטראלע, האט זיך ארויסגעשטעלט, אז די פעלען זענען אנגעפולט מיט 50 קילא סאכארין.

דער סאכארין איז קאנפיסקירט געווארען. דער שמוקלער פראנטשישעק קאשטשעוו פון וויעלון איז ארעסטירט געווארען.

א תליה אין א סטאדאלע

א וואיט הענגט זיך צוליב דוחק אין געלד

(אין א סטאדאלע אין דארף קארשצוויצע, הינטער לאדז, האט מען נעכטען געפונען הענגען דעם וואיט איגנאץ פלוטא. ער איז אפגעשניטען געווארען פון דער שטריק שוין א טויטער.

די סיבה פון זעלבסטמארד איז געווען דער דוחק אין געלד.

גנבות

(2) ביים דראשקאזש פראנטשישעק בראזנער האבען גנבים צוגענומען פון דער שטעל דאס פערד מימן כאמעט.

פון בוידעם אויף נאוואמיעסקא 18, איז צ'גנב'עט געווארען די וועש פון בוידעם, וואס האט געהערט צו אסתר גאלדבערג.

פון רייכס שלאסעריי (גלובנא 50) האבען גנבים צוגע'גנב'עט פערשידענע שלאסער-מכשירים אין דער ווערט פון 300 זל.

פון א פוהר וואס געהערט דער פירמע „אהרן ראזין", האבען גנבים אראפגעכאפט די פלאנדעק אין דער ווערט פון 180 זל.

פון פאוולאקס וואוינונג האבען גנבים צוגענומען מלבושים און וועש אויף א סומע פון 700 זלאטעס.

מארד אדער זעלבסטמארד

געפונען א דערטרונקענע אין א טייך איי כאיני

(א) אין טייך בעבען צימערמאנס מיהל איי כאיני, האט מען נעכטען געפונען דעם טויטען קערפער פון דער פרוי העלענא כאליק.

פאליציי פיהרט אן אויספארשונג, צי דאס איז א מארד אדער זעלבסטמארד.

יצחק גרינבוים אין לאדז

דער עהרען-פרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין פוילען דעפוטאט יצחק גרינבוים קומט מיטוואך דעם 8-טען פעברואר נאך לאדז און וועט האלטען א רעפעראט אין פילהארמאניע אד"ט „די פאליטישע און עקאנאמישע לאגע פון די יידען אין פוילען און די לאגע אין ציוניזם אין ארץ ישראל". עס איז גאר קיין וואונדער נישט, וואס די ידיעה וועגען רעפעראט פון יצחק גרינבוים האט ארויסגערופען גרויס פעראינטערעסירונג.

פאריבערגעהענד פאלען פון די פרייזען אויף באנוועל

(אג) אין די לעצטע טעג האט זיך אויף אלע באנוועל-בערזעס בעמערקט א בעדייטענדע פאלען פון די נאטירונגען, וועלכע האט זיך בעזונדערס שטארק אפגערופען אויף דער ליווערפולער און ברעמענער בערזעס, דאגעגען עטוואס שוואכער אויף דער ניו-יארקער בערזע.

בכדי זיך אריענטירען אין די סבות פון דער דאזיגער ערשיינונג, האבען מיר זיך געווענדעט צו די אנגעזעהענסטע הי־יגע באנוועל-אגענטען וועלכע האבען ערקלערט, אז אין פרינציפ איז די איצטיגע ערשיינונג א נארמאלע, וואס פאסירט יעדעס יאהר אין דער דאזיגער צייט. דאס איצטיגע פאלען פון די באנוועל פרייזען דארף מען בעטראכטען אלס א פאריבערגעהענדע ערשיינונג און עס איז צו האפען, אז שוין אין דער נאהנסטער צייט וועלען די נאטירונגען צוריקקעהרען צו דער פריהערדיגער נארמע.

מעסער-שטעכער'ס ארבייטעז אויף די לאדזער אונטער-גאסעז

(2) יוזעף פשעניצקי, פון שאפען-גאס 6 ווען ער איז נעכטען צוגעקומען פאר זיין טויער, זעגען איהם בעפאלען אומבעקאנטע פערברעכער און איהם געשטאכען מיט א מעסער אין דער ברוסט.

אן עהנליכער פאל האט נעכטען פאסירט מיט וויקטאריא קנאסט, ארויסגעהענדיג פון איהר וואוינונג פיענקנא 65, איז איר אין דער פינסטער בעפאלען א פערזאן און איהר געמאכט וואונדען מיט א מעסער.

די מעסער-העלדען ווערען געזוכט דורך דער פאליציי.

א געשלעג אין א שטיבעל אין מיטען דאווענען

אין דעם אזוי-גערופענעם „גרויסען" גערער שטיבעל אויף פולנאצנא 6 איז נעכטען פארגעקומען אין מיטען דאווענען א גרויסע אוואנטורע און א געשלעג.

אין דאזיגען שטיבעל דאווענען „שארפע" חסידים און „נישט שארפע". די שארפע ווילען דוקא מאכען א גרעסערע הפסקה אינמיטען דאווענען, די נישט-שארפע ווילען דאס נישט, אויף דעם באדען איז געקומען צו א גרויס געשלעג צווישען ביידע צדדים, מ'האט זיך געשלאגען אויף שפאט און שאנד.

איינברוך-גנבה אין אלעקסאנדער

איז מיטען נאכט ביי א ייד. סוחר צוגענומען סחורה פאר 6500 זל.

(א) פערגאנגענע נאכט איז אין לייזער רובינ־שטיינס מאנופאקטור-געשעפט אין אלעקסאנדער (פ'עטריקאווער 31) אויסגעפיהרט געווארען אן איינבראך. די גנבים האבען די סחורה אויפגעפאקט אויף פוהרען און אוועקגעפיהרט.

דער שאדען ווערט געשאצט אויף 6500 זל. די דרייסטע איינברעכער ווערען געזוכט פון דער פאליציי.

קאנצערט פון אימרע אונגאר

נאך גרויסע מיה איז געלונגען דעם ענער־גישען דירעקטאר פון „פילהארמאניע" ה' אלפרעד שטרויך צו אנגאזשירען אויף איין איינציגען קאנ־צערט דעם וועלט-בעריהמטען בלינדען פיאניסט, ערשטן לאורעאט פון גרויסען שאפען-קאנקורס, דער אונגעוועהנליכער פיאנא-צויבערער אימרע אונגאר, וועלכער קומט פאר דאנערשטאג אוועגד אין „פיל־הארמאניע".

עקסקורסיעס און גרופען-רייזעס קיין ארץ-ישראל

אין פעברואר, מערץ און אפריל ד. י. די נאהענטסטע אפרייזע פון ווארשא דעם 27-טען פעברואר 1933. איינשרייבונגען ביז דעם 10 פעבּרואר.

אנטיילנעהמען קענען בלויז טוריסטען, וועלכע קענען בעווייזען און ביילעגען גענוגענדע גאראנטיעס, אז זיי קומען צוריק אין משך פון 3 מאנאטען.

אינפארמאציעס ערטיילט: די ציילט ש. ארץ-ישראל'דיגע האנדעלס-קאמער, ווארשא, קרולעווסקא 18

4 שרפות אין נעכטיגען טאג

איז פאבריקען און אין פריוואטע וואוינונגען

(2) נעכטען האט אין פרושינאווסקי'ס פאב־ריק (פיעטריק. 220) אויסגעבראכען א שרפה. די ארויסגערופענע פייערלעשער, האבען די שרפה אין משך פון צוויי שעה איינגעלאשען.

אין דער וואוינונג פון ה' פאשטשיק (פיעט־ריק. 33) האט צוליב אן אויפרייס פון א שפריס־מאשין אויסגעבראכען א שרפה, פון וואס דער סופיט האט אפגעברענט.

אויף פיעטריק. 91, האט אויסגעבראכען א שרפה אין בריטבארד'ס וואוינונג, די שרפה איז ענטשטאנען צוליב דעם, וואס ס'האבען זיך אנגעצינדען די סאדזעס אין קוימען.

אויף נייע טארגאווע 14, האבען זיך אנגע־צינדען די סאדזעס, פון וואס ס'איז ענטשטאנען א שרפה.

אלע שרפות זענען פון די פייערלעשער איינגעלאשען געווארען.

היינטיגע פארלעזונג אין דער פאלקס-אוניווערזיטעט

ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין לאדז

היינט 8.30 אוועגד קומט פאר אין דער פאלקס-אוניווערזיטעט ביי דער ציוניסטישער אר־גאניזאציע, שרודמיעסקא 29, א פאפולערע פאר־לעזונג פון ד"ר ג. האלטערכט אויף ד. ט.: „אנ־שטעקענדע הויט-קראנקהייטען" (ווי אזוי מען דארף זיך פון זיי פערהיטען?)

די נאהנטסטע פארלעזונג קומט פאר דינס־טאג, דעם 7 ה. ח. רעפערירען וועט ד"ר וויל־העלם פאללעק (פויליש) אויף ד. ט.: „גערהארד הויפטמאן, דער שעפער פון דער געזעלשאפטליכער דראמע".

ביי דארם-טרעגהייט

ליבער און גאל-ליידען, פעטזוכט און ניכט, מאגען און דארם-קאטאר, נעשוויל־כין פון דיקדארם-וואנד, ערקראנקונ־גען און ענד-דארם בעזייטיגט דאס נאטירליכע ביטערוואסער

Franciszka Józefa

שנעל און שמערץ-פריי — צו בעקומען אין אלע אפטייקען און מקלאר-אפטעשטעס.

טעאטער „סקאלא", שרודמיעסקא 15.

גאסטשפילען פון וועלט-בעריהמטען ארטיסט

ד"ר פאול באראטאוו

צוזאמען מיט זיין ערשטקלאסיגען אנסאמבל.

היינט, זונטאג, 9 אוונט היינט!
ד"ר פאול באראטאוו'ס גרעסטער סוקצעס

דוד גאלדער

מארגען, מאנטאג — פאפולערע פרייזען.

דער פאטער

פרייזען פון 60 גר. ביז 2.20

דינסטאג, ד. 7 פעברואר פרעמיערע!

נחת פון קינדער

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

ר. איזראעל

משפחות אין פלאמען

סענסאציאנעלער ראמאן פון יודישען פאמיליען-לעבען

(87

— דאס וואלט נישט געווען אזוי שרעקליך, האט אנקא געענטפערט, איך האב דיר שוין געזאגט, אז מאקס האט זיך אינגאנצען געענדערט. אז ער וויל צורעכט מאכען זיין פעהלער, ער איז פשוט משוגע פערליבט אין דיר און וויל מיט דיר חתונה האבען.

— הייסט עס, אז דו ביזט אין דער מיינונג, אז איך דארף פערלאזען מארעק'ן און עפעס מיינע ארימס פאר דעם אויסגעלאסענעם יונג,, פאר דיין ברודער מאקס, האט מרים פלוצלונג זיך צושריי־גען נישט מיט איהר קול.

— כ'האב נישט אזוי געזאגט, איך האלט נאר, אז ס'וואלט געווען בעקוועמער פאר דיר.

— בעקוועמער פאר מיר וועט זיין ווען איך וועל מיר דאס לעבען בעהמען און צושטערען מיין פערפיהרע־רישטיקען, מיט מיינע אייגענע פינגער ארויסנעה־מען זיין האלז און אזוי לאנג דריקען, ביז דאס עקעל האפטע פרצוף זיינס וועט ווערען בלוי ווי א מילך, ביז זיינע שרעקליכע אויגען וועלען ארויסקריכען, ביז זיין הייסער אטעם וועט קאלט ווערען.

מרים האט די דאזיגע ווערטער געזאגט אזוי ווי פון שלאף, אזוי ווי זי וואלט נישט געווען ביים בעוואוסטזיין. ערשט איצט האט אנקא דערפיהלט, דעם גאנצען ערנסטען פון דער לאגע, זי האט זיך איי־בערצייגט אז מרים האט אזוי פייגד מאקס'ן דאס זי איז גרייט זיך און איהם צו דערהרגענען.

אנקא האט נישט געוואוסט וואס זי זאל ענט־פערען מרימען, זי איז צוגעגאנגען צו איהר און זי געוואלט בערוהיגען. אין דעם אויגענבליק האט אי־מיצער אנגעקלאפט אין דער טיר. ביידע פרויען זע־נען געבליבען שטעהן. מרים האט אנגעהויבען צו ברענגען אין ארדנונג איהר פנים, וואס איז געווען שטארק פערוויינט, איהרע האהר, וועלכע זענען גע־ווען שטארק צושויבערט.

— אריין, האט מרים רוהיג געזאגט.

די טיר האט זיך געעפענט און אויף דער שוועל האט זיך בעוויזען מארעק. ער האט איצט אויסגע־זעהען רייצענד. מיט א שמייכעל אויפ'ן פנים מיט זיין געוועהנליכער געמיטליכקייט איז ער געשטאנען און געקוקט אויף מרימען, וועלכע האט זיך אין ערשטען מאמענט שטארק דערשראקען. זי האט נישט געוואוסט, צי דאס איז א געשפענסט אדער אויף אן אמת. צי דאס איז טאקע מארעק קריינין.

מארעק האט געקוקט אויף מרימען פערוואונדערט און נישט געקענט פערשטעהן וואס דא קומט מיט איהר פאר.

— מרים, האט מארעק געזאגט, מרים איך בין פריי געוואָרען.

מרים האט זיך גארנישט אנגערופען און האט נאר געקוקט מיטן א מאטען און דערשראקענעם בליק אויף מארעק'ן.

— מרים, האט מארעק נאכאמאל געזאגט, פאר וואס רופסטו זיך גארנישט אפ? דו האסט נישט צו מיר קיין צוטרוי.

מירם האט געזוכט עפעס צו ענטפערען, אבער האט נישט געפונען וואס, דאס שטילשווייגען האט מארעק'ן אריינגעפרעגט אין א שטימונג פאר וועל־כע ער האט זיך דערשראקען. אנקאס אנוועזענהייט האט נאך מעהר פערשווערט די לאגע, זי האט דאס געפיהלט און זי האט זיך געגרייט ארויסצוגעהן פון צימער, קיינער האט זי נישט פערהאלטען און אהן געזעגענען זיך איז זי אוועק. ערשט איצט איז מרים געקומען צו זיך. זי איז צוגעגאנגען צו מארעק'ן און איהם דערלאנגט די האנד.

מארעק האט מיט ביידע הענד גענומען מרימס אויסגעשטרעקטע הענטעל און צוגעדריקט צו זיינע ליפען.

— מרים, האט ער געזאגט, דו ביזט דאך גע־ווארען אינגאנצען עפעס אנ'אנדערע, איך האב דאס געפיהלט אין דאס טאקע אמת, אז דו האסט גע־גלויבט און גלויבסט נאך אפשר היינט אז איך בין שולדיג אין דעם, אין וואס מען האט מיך חושד געווען...

— אבער ניין, מארעק, ניין...

— פרוב נישט אפצולעגען, איך בין אין דעם איצט איבערצייגט. די גאנצע צייט האסטו זיך אינ־גאנצען נישט אינטערעסירט מיט מיין גורל, די גאנ־צע צייט האב איך קיין שום ידיעה פון דיר נישט געהאט, אפילו הערמאלט ווען איך בין פריי געוואָ־רען, האסט דו מיך נישט געפרובט אויפצוזוכען און דיין איצטיגעס אויפפיהרען זיך, איז מעהר ווי פערדעכטיגט.

— אבער ניין מארעק, איך האב איין אויגענ־בליק נישט אנגעהויבען צו גלויבען אין דעם, איך האב נישט געקענט גלויבען אין דעם, שוין פשוט דערפאר, ווייל איך האב וועגען דעם גאנצען ענין אפילו נישט געוואוסט, איך האב געמיינט — און בין געווען זיכער — אז דו ביזט אוועקגעפאהרען, אז דו געפינסט זיך אין טשעכיען, איך בין באלד צו־מארגענס, ווען די ביזט אוועקגעפאהרען, קראנק גע־ווארען, זעהר שווער קראנק געווארען, און האב גאר נישט געוואוסט וואס ארום מיר טוט זיך. שוין צו־ליב דעם אליין האב איך זיך נישט געקענט איבער־טערעסירען מיט דיין גורל, אבער באלד ווי איך האב זיך נאך מיין קראנקהייט דערוואוסט וועגען דעם גרויסען אומגליק האב איך געטון אלץ וואס איך האב געקענט, כדי דיר עפעס צו העלפען.

מארעק האט געוואלט עפעס ענטפערען, אבער מרים האט איהם איצט נישט געלאזען קומען צום ווארט.

— איך בין געווען אנ'עדות אין דיין פראגע. איך האב דארט ערקלערט, אז איך בין געווען מיט דיר די גאנצע צייט אינ'ם טאג ווען ס'איז פארגע־קומען דער מארד, אין וועלכען מ'בעשולדיגט דיך.

— איך ווייס אז דו ביזט געווען אנ'עדות, מוזט מיר ענטשולדיגען וואס איך האב דיר אנ־געגעבען אלס עדות, איך האב אנדערש נישט גע־קענט, איך האב געמוזט ראטעווען זיך, איך האב נישט געקענט פוילען אין טורמע אומשולדיגערהייט.

(פארטזעצונג קומט)

אין זאקאפאנע בעת דער מכבּיה'דע

אומעטום יודען. אנדערע זענען ארויסגעפאָרען. — „געהיימע האנד" בעזייטיגט בלוי-ווייסע פעהנער. — די ערשטע ענטוישונג

זאקאפאנע איז פול מיט יודען: יונגע יודען, פרעהליכע יודען, שטארקע יודען, דוקא געזונדע יודען. אויף די איבערפולטע גאסען, אין די גע-פאקטע האטעלען, אין פענסיאָנאטען, קען מען זעלטען וואו געפונען אנ'עלטערן יוד און דוכט זיך, אז שוין אויך קיין רפואה ווערט מען נישט געפונען קיין גוים.

די סטאבילע געסט אין זאקאפאנע זענען אויך געוואָרען אויס מיוחסים און גערן זיך אבי-סעל צוגעפייניגט, כדי ארייגצולאָזען צו זיך אין צימער נאך איינעם, א צווייטען און אפילו א דרי-טען אנמיילנעהמער אין דער מכבּיה'דע, אזוי ווי אלע וואָלטען זיך געווען אפגערוקט אן א זייט, כדי אדורכצולאָזען די מכבּעער-ארמעע. די יוגענד, די צוקונפט פון פאָלק. וועלכע איז נאך נישט רע-זיגנירט און שטרעבט צו אויפלעבונג, צו פיזישער און גייסטיגער רענעסאנס.

די פוילישע געסט אין זאקאפאנע זענען אויף די עטליכע טעג וואָס די מכבּיה'דע וועט דויערן ארויסגעפאָהרען אין דעם נאָהענטסטען שטעדטעל פאראנין. מ'קען נישט מיט גאנצע הונדערט פראָ-צענט פעסטשטעלען, אז זיי האָבען דאָס געטון צו-ליב אנטיסעמיטיזם, נאָר פשוט. פון איין זייט האָ-בען זיי נישט געוואָלט געבען זייער הסכמה צו דער מכבּיה'דע, צוליב דעם וואָס זיי וועלען זיין אויף דער מכבּיה'דע, פון דער צווייטער זייט האָבען זיי נישט געוואָלט שטערען די „מאקאבעיטשיקעס".

פיל פאלען פון אנטיסעמיטיזם זענען טאקע נאָטירט געוואָרען. פון דעם טאָר מען בשום אופן נישט מאכען קיין כלל. אזוי זענען מיטוואך אין אָוועגד כמעט אלע יודישע פענסיאָנאטען און גע-וועלבער אין זאקאפאנע געווען דעקאָרירט מיט רויט-ווייסע און בלוי ווייסע פעהנער. דאָנערשטאָג איגדערפריה האָט מען שוין אין גאנץ זאקאפאנע נישט געזעהען קיין איין בלוי-ווייסער פאָהן, עפּעס א געהיימע „האנד" האָט זיך בעמיהט, אז איבער דער נאכט זאָלען פערשווינדען די בלוי - ווייסע פעהנער.

אָבער נישט אין די בלוי-ווייסע פעהנער האָט זיך עס געהאנדעלט, ווייל די דעמאָנסטראציע איז דאָך געווען אין יעדען ווינקעלע פון דעם הערלי-כען זאקאפאנע, סיי אויף קרופובקי, סיי אויף קאספרושע, סיי ביים „מאָרסקיע אָקאָ". און אויף אלע איבריגע ערטער[זענען דאָנערשטאָג געווען בלויז יודען, אזעלכע יודען, וואָס זענען געקומען דע-מאָנסטרירען די פיזישע און גייסטיגע אויפלעבונג פון דער יודישער נאציאָנאלער יוגענד.

דער אָפיציעלער אנהויב פון דער מכבּיהדע איז געווען די פייערליכע אקאדעמיע אין זאל פון „מאָרסקיע אָקאָ". אָט די דאָזיגע אקאדעמיע האָט געמאכט א מאָדנע איינדרוק, דער זאל איז געווען איבערפול, ביים פרעסע-טיש 100 פאָרשטעהער פון די פארשידענסטע צייטונגען אין דער גאנצער וועלט, צווישען דעם גוט-געשטימטען פובליקום האָט מען געזעהען הערן אין סמאָקינגען, כדי אונטערצו-שטרייכען די פייערליכקייט פון מאָמענט, פון דער אנדערע זייט, ברייט פלייציגע יונגעלייט אין זייערע ספאָרט-קאָסטיומען און פשוטע סוועטערס, פון איין זייט דאמען אין הערליכע באל-קליידער און פאנטאָפּעלען, פון דער אנדערע זייט פרעהליכע יודישע טעכטער אין נאָרטען-הויזען, סוועטערס און שווערע בלאָטיגע שוך, דאָסזעלבע איז אויך געווען אויף דער טריבונע, די אָפיציעלע פערזאָנען אין סמאָקינגס און רעדנער פון אלע עקען איירפּאָ און פון ארץ-ישראל אין סוועטערס און פשוטע ארבייטס-אנצוגען.

צווישען זשורנאליסטען זעהט מען דאָ פאר-טרעטער אנהויבענדיג פון „שיקאגא-טריבוק", „ניו-יאָרק טיימס", „ניו-כראָניקל", „פארי מידי" און אלע איבריגע גרויסע אייראָפּעאישע צייטונגען. שוין אפגערעדט פון דער יודישער פרעסע וואָס האָט אהערגעשיקט איהרע פערטרעטער. ס'איז אויך פער-טרעטען די יודישע טעלעגראפען-אגענטור.

די פייערליכע אקאדעמיע האָט זיך אנגע-הויבען מיט צוויי אָפיציעלע רעדעס און דאן האָ-בען זיך אנגעהויבען די בעגריסונגען פון דעלע-גאטען פון די בעזונדערע לענדער.

די שטימונג האָט זיך באלד געביטען, די פרעהליכקייט איז אוועק, ווייל אין אלע בעגריסונ-גען האָט זיך ארויסגעפיהלט די לאגע פון די יודען אין גאר דער וועלט. אלע דעלעגאטען האָבען גע-רעדט אין די שפראכען פון זייער לאנד. מ'האָט געהערט טשעכיש, רומעניש, יוגאָסלאוויש, ענגליש, דייטש א. א. וו. אָבער יעדער רעדנער האָט פער-ענדיגט מיט העברעאיש אדער יודיש, דאָס איז געווען דער סימבאָל פון דער איינהייטליכקייט פון „אינטערנאציאָנאלען" יודישען פאָלק.

א גאר שטארקען איינדרוק האָט געמאכט די רעדע פון דעם דייטשען דעלעגאט, וועלכער האָט צווישען אנדערער געזאָגט:

— איך קום פון א לאנד, וואו ס'איז מעג-ליך, אז גאר אין דער נאָהעסטער צייט וועלען מיר יודישע טורנער און ספאָרטלער מוזען אויס-טראָגען דעם קאמף פאר אונזער עקזיסטענץ. דעם „קאמף אין בוכשטעבליכען זין פון וואָרט".

אין זאל האָט דעמאלט ארומגעשוועבט דער שווארצער גייסט פון היטלער'ן, וועלכער איז איצט געקומען צו דער מאכט.

איז אָבער דער טרייסט געבליבען דער, וואָס די יידישע יוגענד פון דייטשלאנד פיהלט די פער-אנטוואָרטליכקייט, וועלכע פאלט איצט אויף איהרע פלייצעס פאר דער צוקונפט פון דער יודישער בע-פעלקערונג. דורך די רוישיגע אפלאָדיסמענטען האָט דער דאָזיגער ענטוזיאסטישער יונגערמאן פון דייטשלאנד בעקומען דעם צוזאג פון דער יוגענד אין דער גאנצער וועלט, אז וואו יודען וועלען זיך נאר געפינען אין א צרה, קען מען רעכענען אויף דער הילף פון דער יוגענד וואָס קען שוין איצט קוקען דער געפאהר דרייסט אין די אויגען אריין און זיך ווערען געגען איהר.

א קליינער דיסאנאנס איז געשעהען וואָס מ'האָט נישט געזעהען און נישט געהערט קיין בעגריסונג, נישט פון דער ציוניסטישער אָרגאני-זאציע, נישט פון קיין שום אנדערע געזעלשאפט-ליכע יודישע אינסטיטוציע, ס'האָבען אויך נישט בעגריסט די פאָרשטעהער פון דער מלוכה'שער און מוניציפאלער מאכט, וועלכע זענען געווען אנוועזענד אין זאל.

דער גרויסער עולם פערזאמעלטע יונגעלייט האָבען דערין געזעהען א סימן, אז די יוגענד איז איבערגעלאָזען אין זייער גורל אויף די אייגענע הענד. האָט מען נישט פערלוירן די האפנונג און נאך דער אקאדעמיע האָט מען אין די האָטעלען און פענסיאָנאטען און אויך אין די גאסען געהערט דעם „האירא".

די שרוואָרטונג אויפ'ן אנהויב פון די ספאָרט-שפּילען איז געווען אנ'אומגעהויער, אָבער באלד אין דערפריה איז געקומען די ענטוישונג, דער הימעל האָט זיך בעדעקט מיט וואָלקענס, וועלכע זענען, דוכט זיך. געלעגען אויף די זאקאָ-פאנער בערג, ס'איז געוואָרען וואַרים, דער שנעע האָט אנגעהויבען צו טייען...

י. דאנסין.

זאקאָפאנע, 2 פעברואר 1933.

גרויסער ערפאלג פון „יודישע אקטיארען" אין פילהארמאניע

די פאָרשטעלונג פון שלום עליכם'ס „יודישע אקטיאָרען" (בלאנדזשענדע שטערן), אויסגעפיהרט דורך דער „יודישער טעאטער-סטודיע" געהען אדורך מיט גרויס ערפאָלג. צו דער פאָרשטעלונג האָט געשריבען מוזיק דער קאמפּאָזיטאָר דוד בײ-געלמאן און די טענץ האָט איינשטודירט די פלאס-טיקערין זיגא קרוש. היינט געהען די „יודישע אקטיארען" צו ביליגע פרייזען.

קאנצערט פון מרים ראפ-יאנאווסקא

פרייטאג טרעט אויף אין לאָדז די וועלט-בעריהמטע יודישע זינגערין פרוי מרים ראפ-יא-נאָווסקא.

פרוי מרים ראפ-יאנאָווסקא איז א לאָדזער קינד. זי איז די פרוי פון בעקאנטען פיאנער אויפ'ן געביט פון יודישע מוזיק אין לאָדז און גרינדער פון היגען „הזמיר" ה' חייקעל יאנאָווסקי. פרוי מרים ראפ-יאנאָווסקא געהער היינט צו טאָג צו די גרעסטע אינטערפּרעטאטאָרינס פון יודישען פאָלקס-ליד און איהרע קאָנצערטען געהן איבעראל אדורך מיט שטורמישען ערפאָלג און זענען דער געשפרעך פון טאָג.

אויך אין לאָדז ווערט איהר קאָנצערט ער-וואַרט מיט גרויס אינטערעס און וועט זיכער האָבען דעם גרעסטען ערפאָלג אין גרויסען סטיל.

קלאָנו-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26
היינט און פאלג. טעג!
גרויסע פרעמיערע!
„פרעהליכער פארוטשניק"
— מיט —
Maurice Chevalier.
נעכסטער פראָגראם:
„אונבעקאנטער זינגער".
אנהויב פון די מעאנסען טעגליך 4 נאָכמיטאָג
שבת און זונטאג 12 א זייגער בייטאָג.

גאסטשפּילען פון ד"ר פאול בּאראטאוו אין „סקאלא"

היינט זונטאג ווערט געשפּילט דאָס בעריהמ-טע ווערק פון אירענא ניעמיראָווסקא „דוד גאָל-דער" מיטן ארטיסט ד"ר פאול באראטאָוו אין דער טיטול ראָל.

היינט אין די פוילישע טעאטערס

שטאָטיש טעאטער: 4 א זייגער „פאריזער פלאץ 13", אין אָווענד „זי וויל נישט האָבען קינדער".

קאמעראל-טעאטער: 5 א זייגער „מצדאר", אין אָווענד „פערטרויליכע ענינים".

פּאָפּולארני-טעאטער, אָגראָדאָווא 18: 4.15 און אין אָווענד „פעפּינא".

רעווי-טעאָטער „יאר": „פון יאר אין באר"

ראדיא-פראגראם

זונטאג, דעם 5 פעברואר 1933

10,00 גאָטעסדינסט, 11,58 צייט-סיגנאל, 12.05 טאג-פראָגראם, 12,10 קאָמוניקאט, 12,15 סימפ. פריהמאָרגען, רעפעראט, 3,10 קאָנצערט, 4,00 פראָגראם פאר יוגענד, 4.25 גראמאפאָן, 4,45 רעפעראט, 5,00 קאָנצערט, 6 טאנץ-מוזיק, פערשידענעס. 7,10 ספאָרט פון לאָדז, 8,00 קאָנ-צערט, 8,50 ספאָרט פון פראָווינץ, 9,00 מוזיק, 10,00 מוזיק, 10,55 קאָמוניקאט, 11.00 טאנץ-מוזיק.

* * *

אויסלאנד

1,05 וויען – סימפ. קאָנצערט, 2 שטאָק-האָלם - סימפ. קאָנצערט, 8 ציריך – אָפּערע, 8 05 פראָג – סימפ. קאָנצערט, 8,45 רוים – [illegible], 10,05 לאָנדאָן – סימפ. קאָנצערט.

מעלדונג

פאָלקס-אוניווערזיטעט ביי דער ציוניסטישער אָרגאניזאציע אין לאָדז

היינט זונטאג, דעם 5 פעברואר, 8.30 אָוו. קומט פאר אין לאָקאל פון דער ציוניסטישער אָרגאניזאציע שרודמייסקא 29 א פּאָפּולערע פאָרלעזונג אויף ד. ט.: „אנשטעקענדע הויט-קראנקהייטען" (ווי אזוי דאַרף מען זיך פון זיי פערהיטען) רעפערענט ד"ר נ. האלטערכט.

דינסטאג, דעם 7 ה. ח. 8.30 אָווענד פאָר-לעזונג פון ד"ר ווילהעלם פאָללעק איבער „גער-הארדט הויפּטמאן".

547

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90
ספּעציאַל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער - שוואכע. אלע ארט אנאליזען, עלעקטראָטעראפּיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8–2 און פון 5– 9 אָווענד.
בעזונדער וואַרטע-צימער פאר פרויען.

Dr. med. H. ŁUBICZ
ספּעצ. פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7, טעל. 141-32
נעמט אן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאָכמ. און פון 5–8 אָווענד. זונטאג פון 9–11 בייטאָג.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספּעציאליסט פאר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8–11 און פון 5–9 אָוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9–1 פארמ.
בעזונדערער וואַרטע-זאל פאר פרויען.

שענהייט - זיגט!
די מאדערנסטע פערפומעריע
J.D RUKIER
ZAWADZKA 5, tel. 175-92
עמפּפעהלט
די נייעסטע פערפומען און אלערליי קאסמעטיק
אין און אויסלענדישע
צו נידריגע פרייזן
הורט און דעטייל
פאר ענגראסיסטען
ספּעציעל. רעבאט!

וויכטיג פאר לאדז און פראווינץ!
די מעכאנישע האלץ-אויסאר-ביימונגס-פאבריק ארבייט אויס:
ספּארט און קינדער-שליטענס
צו די ביליגסטע פאבריקס-פרייזען
פערקויפס-שטעלען: נארוטאָוויטשא 36 ■ פּולנאצנא 24 ■ קרוטקא 12 (באלוט)

די לאנג ערוואַרטעטע ווייסע וואָכען האָבען זיך אנגעהויבען

קאָלאָסאַלער אויסוואהל

סחורה פון בעקאַנטער גוטסקייט

רעקאָרד-נידריגע פרייזען!

דאַמען-וועש
הערען-וועש
קינדער-וועש
טיש-בעדעק
בעט-איבערציג

ווידזעווער סחורות

הויפּטזעכליך פון דער מאַרקע

„OK"

פון דער ביז-איצט נישט בעקאַנטער העכסטער קוואַליטעט

אויסשליסליכער פערקויף פון די רעשטלער

KONSUM
PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE" S.A.
ROKICINSKA 54. Dojazd Tramwajami 10 i 16

KONSUM
PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE" S.A.
ROKICINSKA 54. Dojazd Tramwajami 10 i 16

פון 6. פעברואַר הויבט זיך אָן אונזער

ווייסע וואָר

אין די שיינע-דעקאָרירטע זאַלען און בעטען די געשעצטע קונדשאַפט אונז צו בעזוכען

WARENHAUS
Juljusz ROZNER Spadk.
Łódź, Piotrkowska 98, tel. 107-21.
539

שייטלען

– מיט –
פּאַריזער שרינדען
ווי אויך
פערטיגע שייטלען
ווערען ערשטקלאַסיג און רעיעל אויסגעאַרבייט
און אָנדולאַציע
צו ביליגע פרייזען,
ביי קערש
סקווערא 15.

שרייב-ביורא „פּראָפיט"

אייגענטימער פּ. דאמב

איז איבערגעטראָגען אויף

צעגעלניאנא 55

ערלעדיגט אַלע האַנדעלס-ענינים, היפּאָטעקן-רעגולירציעס, ירושה-סכסוכים, אינטערציזיעס, קויף און פערקויף אקטן, דזשערזשאוועס, קוויציעס, סקאַרבאָווע אַז"וו

591

אויטאָגענישע שווייסונגען
מעטאַל-בעאַרבייטונגען
שלאָסעריי-אַרבייטען
מאַשינען-טיילען
פיהרט אויס ביליג

J. REDER, Łódź
קאָנסטאַנטינער 11/13

קליינע אַנאָנסען

פרייז פון אַן אַנאָנס ביז 15 ווערטער נור 1 זל.

צו פערמיטען אַ געוועלב מיט אַ שטוב צוזאַמען אָדער בעזונדער און אויך איין איינצעלנע שטוב אויף פראַנציסקאַנער גאַס. צו ערפאַהרען אויף מרדכי גבאי'ס גאַס 9, ביי א. צוקערמאַן. 552

2 צימערן און קוך גענצליך רעמאָנטירט ביליג איבערצוגעבען. צו ערפאַהרען זאַוואַדזקאַ 38 וו. 18. 543

אַנ'אָרט צו שלאָפען פאַר 2 יונגעלייט וועט צוטעל פאַר אַ פּאַר-פאָלק פון זאַפאָרט איבערצוגעבען ביי אַ פאַמיליע. צו ערפאַהרען ביי שאַפּירא, זאַוואַדזקאַ 37. 548

צו פערדינגען אַ שטוב, פראָנט 1-טער שטאָק מיט בעקוועמליכקייטען, בעזונדערער איינגאַנג. ס'קען אויך זיין אויף געשעפט אָדער אַרבייט. צו ערפאַהרען 11 ליסטאָפּאַד 11, וו. 6. 549

קויף און פערקויף

געלעגענהייטליך צו פערקויפען אַ 12-ער שפּיל-מאַשין אַ האַספּעל (וועבע) אויף 60 פייפען $2^1/_2$ פערד מאָטאָר „סקאַצא" $^1/_2$ פּ. מאָטאָר „בערגמאַן", פאַסען, טראַנסמיסיע, אַ טרייב-מאַשין פאַר גלאַנץ און מאַט. אַלעס אין בעסטען צושטאַנד. צו ערפאַהרען 11 ליסטאָפּאַד 11, וו. 6. 549

וויכטיג פאַר קאָנדיטאָרייען און לעקעך-בעקערס. אַ מאַשין צו מאַהלען אַ 3 וואָ-צובקע איז געלעגענהייטליך צו פערקויפען. די אַדרעס צו ערפאַהרען אין אַדמיניסטראַציע. 544

אַ דריי-פעדימדיגער אָפּערלאָק ווערט פון זאַפאָרט געזוכט. צו ערפאַהרען טעלעפאָניש 101-34

פּאַמפּאַנעס צו קאָטיס הורט און ענצעל צו קאָנקורענץ-פרייזען בעקומט מען נאָר ביי הערשקאָוויטש, אַלעקסאַנדריסקאַ 10 (מרדכי גבאי'ס)

פרייע פּאָסטענס

אַ יונגעל ווערט געזוכט צוצוטראָגען צייטונגען אויף אָננעוויזענע שטעלען. פולע בעקעסטיגונג און אַ קליין געהאַלט. צו מעלדען זיך ביים צייטונגס-פערשפּרייטער אויף גייער'ס מאַרק רוג זשגאָוסקאַ און שעראַדזקאַ.

פערשידענעס

אין דער שולע וואָלטשאַנסקאַ 5 ווערען אָנגענומען שילער פון פּאָושעכנע שולען אויף למודי קודש כמעט בחנם. 534

אַ פראָנט-געשעפט נאָוואָמיעסקאַ-גאַס נעמט אין קאָמיסיאָן זאַקען בראַנזשע, שניידער-צוגעטען, רוי-גאַרנס און אויך סובלאָקאַטאָרען. אָפערטען אונטער „פּראָנט". 550

Absolwent uniwersytetu udziela lekcji polskiego i matematyki. Nauczam dorosłych szybko i gruntownie polskiego i rachunków. Kilinskiego 7 m. 25

לאָקאַלען

צו פערמיטען צוויי געוועלבער און אויך אַ קעלער. צו ערפאַהרען פּלאַץ קאָשטשעלני 1, ביי א. צוקערמאַן. 542

צו פערמיטען אַ שטוב מיט אַ קוך מיט וואַסער, עלעקטריע, 1-טער שטאָק. צו ערפאַהרען ביים שטעפער אַלעקסאַנדריסקאַ (מרדכי גבאי'ס) 2. 551

צו פערמיטען אַ צימער אַלס סובלאָקאַטאָר פאַר אַ פּאַר-פאָלק. צו ערפאַהרען ציגעל-גאַס 15, וואוינונג 31. 540

אַנ'אָרט צו שלאָפען פאַר 2 פּערזאָן צוליב אַברייזע איז איבערצוגעבען 1 צימער און קוך און אויספערקויף פון פערשידענע מעלער-שאַבלאָנען שטריצמאַשינען ביליג, ביי פישאָף, לאָדז, פּולנאָצנאַ 9. 498

ENGLISH

פאַרגעבער און פּאַרטאַ-געשיטענע. קאָנווערסציע, ליטעראַטור ערטיילט אַ פעהיגער פּעדאַגאָג. – אָפערטען אין אַדמיניסטער. פאַר "Mir"

„חדר תורה ודת"

פלאַץ וואָלנאָשטשי 6 (ניי-שמאָט)

נייע תלמידים ווערען אָנגענומען אין אַלע מחלקות ווי אויך אין גן-ילדים (פרעבעל-שולע)

Dr. med. Haltrecht

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען

פּיעטריקאָווער 10, טעל-245.21

נעמט אָן פון 8 ביז 11 פריה, פון 1 ביז 2 מיטאָג און פון 5–9 אָוענד. זונטאָג פון 10–1 בייטאָג.

פאַר אַרבייטסלאָזע לעמשניצע-פרייזען!

Dr. med. H. SZUMACHER

הויט און ווענערישע קראַנקהייטען

פּיעטרקאָווער 56, טעל. 148-62

נעהמט אָן טעגליך פון $1^1/_2$–4 נ"מ און 6–9 אָוונט. זונטאָג און אַנדערע חגאות פון 10 ביז 1 בייטאָג.

צאָהן-אַרצט
J. ROZIN-REICHOWA
15 זגערזשער 15

נעהמט אָן פון 10–2 מיטאָג און 4–7 נאָכם.

צו לעמשניצע-פרייזען.

כירורגיש- וועכנערין-קליניק
„SANATO"
s. z o. o.

אַגראַדאָווע 10 טעל. 213-57

1-טע און 2-טע קלאַס

געבורטען II קל. 175 זל.

רעמשניצע
זגערזשער 17

נעהמט אַן קראַנקע אין אַלע ספּעציאַליטעטען

פון 9 פריה ביז 7 אַ זייגער אָוונד.

וויזיט 3 זל.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען

זאַוואַדזקאַ 1.

נאָר פאַר ווענערישע הויט-קראַנקה.
און מענער-שוואַכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער.
קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אורא-לאָגישע און נערווען-קראַנקהייטען.
קוואַרץ-לאַמפּ. עלעקטרישער הייל-קאַבינעט קאָסמעטיק.
– – טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונד. – –
פון 11 ביז 12 ביי טאָג און פון 2 ביז 3 נאָכמ.
נעמט-אָן אַ פרוי-דאָקטאָר נור קינדער און פרויען
זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג.
– בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען

וויזיט 3 זל.

אַבאָנאַמענטס-פרייז:
אין לאָדז – 4 זלאָטעס אַ חודש מיט אָפּטראָגען אַ היים. אויף דער פּראָווינץ – 5 זל. א חודש; אין אויסלאַנד 7 זל. אמעריקא – 1 דאָל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פּרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אַנאָנס אָדער צוריקצוצאָהלען פאַר דעם אַנאָנס

פאַר'ן אינהאַלט און טעקסט פון די אַנאָנסען איז די פערלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמינ. איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט.

נעקראָלאָגען – 20 גר. אַ מ/מ (אין דער זייט 8 שפּאַלטען) קליינע אַנאָנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע וואָרט – 10 גר.

אַנאָנסען-פרייז פאַר אַ מילימעטער-שורה

פאַר'ן טעקסט – 18 גר.	פרייטאָג און ערב-יו"ט 24 גר.	אין דער זייט 8 שפּאַלטען
אין טעקסט – 40	60 –	4
נאָכ'ן טעקסט – 12	18 –	8

אויסער דער שטאָדט 50 פּראָצ. טייערער, אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען – 10 גר. אַ וואָרט

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman